

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W SUWAŁKACH

16-400 Suwałki ul. Utrata 9A Tel. (087) 565-28-60 Fax. (087) 565-28-61
e-mail: psse.suwalki@pis.gov.pl www.gov.pl/web/psse-suwalki

PPIS.046.2.2024

Suwałki, 06. 03. 2024 r.

BIURO RADY MIEJSKIEJ
W SUWAŁKACH

Na podstawie art. 12 a pkt 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 338) przedkładam Radzie Miejskiej w Suwałkach „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego na terenie Miasta Suwałki w 2023 roku”.

Elżbieta
Bednarko

Elektronicznie podpisany przez
Elżbieta Bednarko
DN: c=PL,
serialNumber=PNOPL-610330151
22, cn=Elżbieta Bednarko,
givenName=Elżbieta,
sn=Bednarko
Data: 2024.03.06 13:08:35 +01'00'

Otrzymuje:

1. Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

URZĄD MIEJSKI W SUWAŁKACH
BIURO RADY MIEJSKIEJ
WPŁYNĘŁO
Data 7.03.2024 podpis Pm
p. 98

WSTĘP

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Suwałkach powstała 01. 01. 2002 r. w wyniku przekształcenia Miejskiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej i funkcjonuje jako państwowa jednostka organizacyjna (jednostka budżetowa) wykonująca zadania na obszarze miasta Suwałk, jako miasta na prawach powiatu i powiatu suwalskiego ziemskiego.

Zadania i zakres działań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wynikają głównie z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 338) oraz innych przepisów dotyczących podmiotów leczniczych, państwowych jednostek organizacyjnych i jednostek budżetowych.

Obszar działania.

Terytorialny zakres działania Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Suwałkach obejmuje miasto Suwałki oraz gminy: Bakalarzewo, Filipów, Jeleniewo, Przerośl, Raczek, Rutkę Tartak, Suwałki, Szypliszki i Wiżajny.

Zadania i zakres działania.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny radiacyjnej,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Sprawowanie nadzoru ww. zakresie ma na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Do zadań Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej należy wykonywanie wszelkich czynności związanych z realizacją zadań z zakresu zdrowia publicznego należących do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach, a w szczególności:

1. Prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem czynności kontrolnych i innych czynności wynikających z zadań nałożonych na Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych.
2. Pobieranie materiału do analiz i badań laboratoryjnych i przekazywanie do wykonania analiz do Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Suwałkach oraz Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Białymstoku.
3. Działanie przeciwepidemiczne.
4. Opracowywanie analiz i ocen epidemiologicznych oraz stanu higieniczno-sanitarnego.
5. Przygotowywanie projektów decyzji i wykonywanie innych czynności w postępowaniu administracyjnym i w postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
6. Przygotowywanie wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Suwałkach.
7. Przygotowywanie spraw związanych z prowadzeniem dochodzenia oraz wnoszenie i popieranie oskarżenia w postępowaniu uproszczonym według odrębnych przepisów.
8. Inicjowanie, organizowanie, koordynowanie, prowadzenie i nadzorowanie działalności na rzecz promocji zdrowia.
9. Opracowywanie projektów, planów pracy oraz sprawozdań z działalności Stacji.
10. Prowadzenie postępowania i dokumentacji w sprawie stwierdzania chorób zawodowych.

Czynności kontrolne, funkcje nadzorcze oraz współpraca Powiatowej Stacji obejmuje w szczególności:

1. Zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych, pasożytniczych i niezakaźnych mogących szerzyć się epidemicznie.
2. Higienę środowiska naturalnego i środowiska bytowego z uwzględnieniem higieny urządzeń i obiektów użyteczności publicznej.
3. Warunki sanitarne produkcji, obrotu i jakości zdrowotnej środków spożywczych i używek mających wpływ na zdrowie człowieka.
4. Higienę pracy oraz zapobieganie chorobom zawodowym.
5. Lokalizację inwestycji pod względem wymagań higienicznych.
6. Warunki higieniczne w zakładach nauczania, wychowania i opieki nad dziećmi.
7. Współpracę z innymi instytucjami i organizacjami, jak np.:

Inspekcją Weterynarii, Inspekcją Pracy, Inspekcją Handlową, Inspekcją Ochrony Środowiska, Komendą Miejską Policji i Strażą Miejską.

Struktura organizacyjna.

W skład Powiatowej Stacji wchodzi:

1. Zakład leczniczy – Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suwałkach, w której utworzono jednostkę organizacyjną zakładu leczniczego – Medyczne Laboratorium Diagnostyczne, z komórką organizacyjną zakładu leczniczego, tj. Sekcją Badań Mikrobiologicznych;

2. Komórki organizacyjne zakładu leczniczego:

- Oddział Epidemiologii,
- Oddział Bezpieczeństwa Żywności i Żywnienia,
- Oddział Higieny Komunalnej,
- Oddział Promocji Zdrowia,
- Oddział Laboratoryjny,
- Samodzielne stanowisko pracy ds. Nadzoru Zapobiegawczego,
- Samodzielne stanowiska pracy ds. Higieny Pracy.

3. Samodzielne stanowiska pracy:

- Samodzielne stanowisko pracy do spraw Systemu Zarządzania Laboratorium,
- Samodzielne Stanowisko pracy do spraw Systemu Zarządzania Nadzoru i Kontroli Zarządczej.

4. Oddział Ekonomiczny i Administracyjny:

- Samodzielne stanowisko pracy ds. Statystyki,
- Samodzielne stanowisko pracy Radcy Prawnego,
- Samodzielne stanowisko pracy Głównego Księgowego,
- Samodzielne stanowisko pracy ds. Kadr,
- Samodzielne stanowisko pracy ds. Obsługi,
- Samodzielne stanowisko pracy ds. Informatyki,
- Samodzielne stanowisko pracy Archiwisty,
- Samodzielne Stanowisko pracy do spraw Obronności i Obrony Cywilnej,
- Samodzielne Stanowisko pracy do spraw Ochrony Informacji Niejawnych.

Aktualne zatrudnienie w PSSE w Suwałkach – stan na 31.12.2023 r. – 59 osób, w przeliczeniu na pełne etaty – 58,5 etatu.

W przedstawianej ocenie za 2023 r. omówione zostały wybrane zagadnienia z zakresu nadzoru poszczególnych Oddziałów Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Suwałkach mające największy wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego. Dla oceny stanu sanitarnego istotne znaczenie mają te elementy otoczenia, które w przypadku długotrwałej ekspozycji mogą być źródłem czynników patogennych dla ludności.

Do takich elementów należą między innymi:

- występowanie chorób zakaźnych i zatruc,
- woda wykorzystywana do picia i na potrzeby gospodarcze,
- odpady stałe i ścieki oraz sposób ich utylizacji,
- środowisko pracy dzieci, młodzieży i dorosłych,
- sfera usług socjalnych, zdrowotnych i gastronomicznych,
- żywność – jej jakość, zanieczyszczenie, stan odżywienia ludności.

W każdym z nadzorowanych obszarów działalność Inspekcji Sanitarnej zmierzała do rozpoznania, a następnie eliminowania lub chociażby minimalizowania zagrożeń dla zdrowia mieszkańców.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO NA TERENIE MIASTA SUWAŁKI W 2023 ROKU

I. ODDZIAŁ EPIDEMIOLOGII

Oddział Epidemiologii na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Suwałkach pełnił nadzór nad:

- zgłaszalnością i opracowywaniem zachorowań na choroby zakaźne,
- przestrzeganiem reżimu sanitarnego w podmiotach leczniczych,
- wykonawstwem szczepień ochronnych.

Na terenie miasta Suwałki w 2023 roku zarejestrowano **ogółem 1282** zachorowań na choroby zakaźne, w tym **740** zachorowań wymagających opracowania epidemiologicznego i **542** zachorowań podlegających zgłoszeniu i rejestracji.

Porównawcze dane liczbowe roku 2023 do 2022 przedstawia tabela Nr 1 i Nr 2.

Analiza zachorowań na choroby zakaźne podlegające zgłoszeniu (które przedstawia tabela nr 1) wykazuje spadek zachorowań na choroby zakaźne w 2023 r. w stosunku do 2022 r. W roku 2023 zarejestrowano 542 zachorowania, a w 2022 r.- 686 zachorowań.

Spadek zachorowań nastąpił głównie wśród chorób:

1. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy z 94 w 2022 r. na 6 w 2023 r.
2. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 z 33 w 2022 r. na 25 w 2023 r.
3. Grypa ogółem z 116 w 2022 r. na 80 w 2023 r.
4. Ospa wietrzna z 326 w 2022 r. na 262 w 2023 r.

Wzrost zachorowań nastąpił wśród chorób:

1. Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone z 38 w 2022 r. na 47 w 2023 r.
2. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy z 3 w 2022 r. na 10 w 2023 r.
3. Płonica z 33 w 2022 r. na 45 w 2023 r.
4. Zakażenia wirusem RSV z 0 w 2022 r. na 19 w 2023 r.
5. Grypa potwierdzona szybkim testem antygenowym z 0 w 2022 r. na 8 w 2023 r.

W pozostałych jednostkach chorobowych nastąpił niewielki wzrost lub spadek zachorowań w stosunku do 2022 r., co przedstawia tabela Nr 1.

Zachorowania na choroby zakaźne wymagające epidemiologicznego opracowania (tabela Nr 2) wykazały znaczny spadek zachorowań w 2023 r. w stosunku do 2022 r. W roku 2022 r. zarejestrowano

2809 zachorowań, a w 2023 r. - **740** zachorowań. Tak duży spadek zachorowań spowodowany był mniejszą liczbą zakażeń na COVID-19.

Spadły znacznie zachorowania na:

1. Zakażenia SARS - CoV-2 (Covid-19) z 2689 w 2022 r. na 599 w 2023 r.
2. Borelioza z Lyme z 42 r. w 2022 r. na 34 w 2023 r.
3. Kleszczowe zapalenie mózgu z 10 w 2022 r. na 8 w 2023 r.

Wzrosły zachorowania na :

1. Wirusowe i bakteryjne zapalenie opon mózgowych z 0 w 2022 r. na 11 w 2023 r.
2. Styczyczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień z 26 w 2022 r. na 32 w 2023 r.
3. Kleszczowe zapalenie mózgu z 6 w 2022 r. na 10 w 2023 r.
4. Nowo wykryte zakażenia HIV z 0 w 2022 r. do 2 w 2023 r.
5. Salmonelozy z 3 w 2022 r. na 8 w 2023 r.
6. Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* z 6 w 2022 r. na 9 w 2023 r.

Pozostałe zachorowania zarejestrowane w 2023 r. w omawianej grupie utrzymywały się na podobnym poziomie w stosunku do 2022 r. (tabela Nr 2). W 2023 roku zbiorowych zatruc pokarmowych nie zarejestrowano.

Nadal kontynuowano realizację programu eradykacji poliomyelitis na oddziałach szpitalnych dziecięcych i w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, gdzie przeprowadzono 23 kontrole w tym zakresie, oraz program „Sentinel” – nadzór epidemiologiczny nad gripą.

W 2023 roku Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suwałkach obejmowała nadzorem sanitarnym **144 podmiotów leczniczych i praktyk zawodowych lekarzy**, w tym :

- 3 szpitale,
- 32 przychodnie,
- 76 gabinetów praktyk lekarskich,
- 1 zakład opiekuńczo – leczniczy,
- 4 zakłady badań diagnostycznych medyczne laboratoria diagnostyczne,
- 3 zakłady rehabilitacji leczniczej,
- 25 inne (głównie gabinety medyczne w szkołach).

Szpitale

Z zakresu epidemiologii wykonano **26 kontroli** w szpitalach, w tym **3 kontrole kompleksowe**, **4 kontrole interwencyjne**, **5 kontroli sprawdzających**, **2 kontrole tematyczne**, pozostałe **12** to monitoringi ostrych porażeń wiotkich. Raz w miesiącu był prowadzony monitoring ostrych porażeń wiotkich na oddziale pediatrycznym, nie stwierdzono w tym zakresie błędów – nie było podejrzeń ani rozpoznań OPV wśród hospitalizowanych dzieci. W 2023 r. kompleksowo skontrolowano 3 szpitale.

Wydano 3 decyzje administracyjne, 3 decyzje płatnicze, tytułów wykonawczych - nie wystawiono.

W Szpitalu Wojewódzkim im. dr Ludwika Rydygiera w Suwałkach w 2023 r. wykonano 7 kontroli i przeprowadzono 12 monitoringów OPV. Raz w miesiącu był prowadzony monitoring ostrych porażen wiotkich na oddziale pediatrycznym, nie stwierdzono w tym zakresie błędów – nie było podejrzeń ani rozpoznań OPV wśród hospitalizowanych dzieci. W 2023 roku poddano remontowi Oddział Chorób Zakaźnych oraz Zakład Anatomii i Patomorfologii. Oddziały te w czasie kontroli były w trakcie remontu. Kontrola kompleksowa w 2023 r. wykazała nieprawidłowości sanitarno - techniczne głównie na Oddziale Pulmonologicznym, gdzie zaplanowano reorganizację pracowni bronchoskopii oraz spirometrii, pozostałe uchybienia dotyczyły na ogół stanu sanitarno -higienicznego ścian na Oddziale Ortopedyczno - Urazowym oraz w Dziale Fizjoterapii i Masażu. Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach wpłynęła jedna interwencja w sprawie szpitala dotycząca braku wpisów wyników badań w kierunku koronawirusa do elektronicznego systemu teleinformatycznego. Kontrola wykazała brak wpisanych wyników badań w przypadku 34 pacjentów z oddziałów szpitalnych oraz pojedyncze przypadki w podstawowej opiece zdrowotnej w okresie od 01.01.2023 r. do 28.03.2023 r. W opisanych powyżej sprawach wydano dwie decyzje administracyjne i dwie decyzje płatnicze. Ponadto w 2023 r. przeprowadzono dwie kontrole tematyczne, pierwsza z nich dotyczyła przerwania ciągu chłodniczego szczepionek na Oddziale Neonatologicznym, które zgodnie z decyzją Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej zostały poddane utylizacji. Druga kontrola tematyczna była podyktowana wystąpieniem ogniska epidemiologicznego *Klebsiella pneumoniae* na Oddziale Neurologicznym z Pododdziałem Udarowym. Przeprowadzono również trzy kontrole sprawdzające, które dotyczyły usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas wcześniejszych czynności kontrolnych.

W Szpitalu Wojewódzkim w Suwałkach zapasy środków dezynfekcyjnych do narzędzi, sprzętów medycznych wielokrotnego użytku i do powierzchni były wystarczające.

Ze wszystkich oddziałów narzędzia zabiegowe zwożone były na sucho w wydzielonych do tego celu pojemnikach do Centralnej Sterylizacji, gdzie poddawane były dezynfekcji i myciu w urządzeniach automatycznych trzech myjni – dezynfektorów, a także w dwóch myjniach ultradźwiękowych.

Narzędzia zwożone były w specjalnych kontenerach, na sucho do Działu Centralnej Sterylizacji. Wyjątkiem jest Oddział Pulmonologii, gdzie mycie i dezynfekcja endoskopów wykonywana jest obok gabinetu bronchoskopii. Myjnia posiada nowoczesne myjnie -dezynfektory do endoskopów.

Endoskopie górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego wykonywane były w oddzielnych wyremontowanych pomieszczeniach (nie wykonuje się tu bronchoskopii), gdzie zamontowane były 4 automatyczne myjnie – dezynfektory do endoskopów. Do dezynfekcji stosuje się środek Perastel, do mycia środek Aniosyme.

W 2023 roku w Szpitalu Wojewódzkim w Suwałkach pod nadzorem było 9 urządzeń sterylizacyjnych, z tego 6 w Dziale Centralnej Sterylizacji: 3 autoklawy na parę wodną, 2 urządzenia na tlenek etylenu, 1 urządzenie na formaldehyd. Jeden autoklaw na parę wodną znajduje się w Zakładzie Anatomii i Patomorfologii. Urządzenia na suche gorące powietrze - 2 znajdują się w Aptece Szpitalnej. Wszystkie używane urządzenia były kontrolowane testami biologicznymi i wskaźnikami chemicznymi. Dokumentacja z procesów sterylizacji była odnotowywana w rejestrach kontroli procesów sterylizacji.

W 2023 roku utrzymaniem czystości pomieszczeń szpitalnych, dezynfekcją, myciem wszystkich powierzchni i sprzętów medycznych wraz z transportem bielizny czystej i brudnej oraz wynoszeniem odpadów zajmowała się wyspecjalizowana firma zewnętrzna Impel Sp. z o.o. Personel firmy każdego dnia sporządzał i dostarczał środki myjące i dezynfekujące na oddziały za pomocą wózków transportowych, pojemniki ze środkami dezynfekcyjnymi były prawidłowo oznakowane. Powierzchnie podłóg były myte i dezynfekowane raz dziennie lub z większą częstotliwością w razie potrzeby. W gabinetach zabiegowych, salach operacyjnych procesy myjąco – dezynfekujące wykonywane były po każdym zabiegu. Stosowane były następujące środki: Incidin Pro, chusteczki Virusolve +, gotowy preparat Virusolve +, koncentrat Viusolve +, Bacticide AF, Sterisept Wipes, Quatros Extra, Azomax Wipes, Sekusept Plus, Incidin Liquid Spray, Neodisher Septo Preclean, Laudamonium, Perastel, Mediseptol Wipes, Viruton PRE, Viruton Extra oraz Chlorinex 60. Do dezynfekcji pomieszczeń dodatkowo stosowane były przenośne lampy bakteriobójcze. Na każdym oddziale jest wydzielone pomieszczenie porządkowe, gdzie znajduje się wózek serwisowy do sprzątania, który po zakończeniu prac jest dezynfekowany przez pracownika firmy. Do mycia i dezynfekcji każdego pomieszczenia przeznaczony jest osobny mop - jeżeli powierzchnia pomieszczenia jest duża, stosowane są dwa lub więcej mopów. Po użyciu mopów z oddziałów znoszone są dwa razy dziennie do wydzielonego pomieszczenia firmy Impel, gdzie poddawane są praniu i suszeniu. Zapasy środków myjących i dezynfekcyjnych w dniu kontroli były wystarczające.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana w brudownikach przed przekazaniem do prania. Czysta bielizna przechowywana jest najczęściej z zamkniętą przestrzenią ładunkową do transportu bielizny.

Stanowiska mycia i dezynfekcji rąk personelu wyposażone są w umywalki z ciepłą i zimną wodą, dozowniki z mydłem i preparatem antyseptycznym oraz podajniki z ręcznikami jednorazowego użycia. Do antyseptyki rąk stosuje się głównie Chemisept Gel i AHD 1000. Pokoje łóżkowe w oddziałach szpitalnych wyposażone są w umywalki z ciepłą i zimną wodą, dozownikami ze środkiem dezynfekującym oraz ręczniki jednorazowego użytku.

Materiały i sprzęty medyczne sterylne przechowywane są prawidłowo w przeznaczonych do tego celu szafkach, terminy ważności prawidłowo określone i zachowane. Zapasy rękawic i sprzętu jednorazowego użytku – wystarczające.

Odpady medyczne i komunalne z oddziałów szpitalnych zbierane są dwa razy dziennie i transportowane do miejsca magazynowania za pośrednictwem wózków z zamkniętą przestrzenią. Do celu transportu odpadów medycznych z miejsca wytworzenia do miejsca składowania wydzielona jest winda.

W Specjalistycznym Psychiatrycznym Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Suwałkach w 2023 r. przeprowadzono ogółem 6 kontroli. Kontrola kompleksowa wykazała nieprawidłowości sanitarno - techniczne głównie w Pododdziale Leczenia Zaburzeń Nerwicowych i Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Psychiatrycznym. W związku z tym wydano decyzję administracyjną oraz decyzję płatniczą. Dyrektor SPSP ZOZ w Suwałkach podjął działania naprawcze doprowadzając szpital do należytego stanu sanitarno - technicznego. W wyniku zgłaszanego przez pacjentów szpitala nieodpowiedniego poziomu czystości oddziałów wykonano trzy kontrole interwencyjne, które nie wykazały naruszeń stanu sanitarno - higienicznego – w efekcie interwencji zostały uznane za bezzasadne. Przeprowadzono również dwie kontrole sprawdzające, które dotyczyły usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas wcześniejszych czynności kontrolnych.

Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Suwałkach spełnia wymogi sanitarne nakazane przepisami prawa. Dyrektor podmiotu leczniczego systematycznie zyskuje środki finansowe na rozwój i modernizację szpitala.

W Specjalistycznym Psychiatrycznym Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Suwałkach wykorzystywany był wyłącznie sprzęt jednorazowego użytku. W szpitalu bieżąca czystość i porządek były zachowane. W szpitalu znajdują się pomieszczenia porządkowe na środki czystości, dezynfekcyjne, sprzęt porządkowy, brudną bieliznę i odpady medyczne. Odpady medyczne są segregowane w miejscu powstania, przetrzymywane w urządzeniach chłodniczych i przekazywane firmie uprawnionej do odbioru odpadów.

Sprzątanie pomieszczeń i przeprowadzanie procesów myjąco – dezynfekujących wykonuje się codziennie. Do dezynfekcji powierzchni i sprzętów medycznych stosowano najczęściej: Sterisept 0,5%, Bactacid AF, Incidin Liquid Spray, Sterisept Wipes, Sterisept Wipes - chusteczki, Chloramix DT. Zaopatrzenie w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne w wystarczającej ilości. Za sprzątanie szpitala odpowiadała wyspecjalizowana firma Impel System Sp.z o.o.

W NZOZ "Procardia" Polsko-Amerykańskie Kliniki Serca Centrum Sercowo-Naczyniowe w Suwałkach w 2023 roku przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową - uchybień nie stwierdzono. Obiekt spełnia wszystkie wymagania zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (tekst jedn. Dz. U. 2022 r. poz. 402). W 2023 r. za utrzymanie porządku i czystości pomieszczeń NZOZ „Procardia” odpowiadali wyznaczeni pracownicy podmiotu leczniczego. Na terenie Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej znajdują się

dostosowane do wymogów Ministra Zdrowia pomieszczenia gospodarcze, pomieszczenie porządkowe i brudownik z myjnią – dezynfektorem do basenów. Podmiot leczniczy zawarł umowę z firmami w zakresie odbioru odpadów medycznych, mycia i dezynfekcji wózków transportowych, transportu odpadów medycznych, transportu bielizny czystej i brudnej oraz mopów do sprzątania. Do dezynfekcji powierzchni oraz sprzętów medycznych wykorzystywane były następujące preparaty: Incidin Spray, Incidin Plus, Incidin Wipes, Chlorinex 60, Sekusept Plus, Bactacid AF. W czasie kontroli zapasy preparatów były wystarczające. Dezynfekcja kacek i basenów była przeprowadzana przy użyciu myjni - dezynfektora.

W NZOZ "Procardia" Polsko - Amerykańskie Kliniki Serca Centrum Sercowo - Naczyniowe w Suwałkach wykorzystywany jest wyłącznie sprzęt jednorazowego użytku.

Zakłady opiekuńczo – lecznicze

Do tej kategorii należy 1 obiekt: Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej w Suwałkach. W 2023 r. wykonano 1 kontrolę kompleksową, naruszeń stanu sanitarno – technicznego nie stwierdzono. SPZOP w Suwałkach wyposażony jest w 1 urządzenie sterylizujące – autoklaw (kontrolowany wewnętrznie testami biologicznymi i wskaźnikami chemicznymi, dokumentacja procesów sterylizacji prowadzona na bieżąco). Procesy myjąco – dezynfekujące wykonywane prawidłowo. Postępowanie z odpadami medycznymi było zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Podmioty lecznicze i obiekty z grupy „inne”

W 2023 r. pod nadzorem Oddziału Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Suwałkach były 64 podmioty medyczne świadczące *ambulatoryjne świadczenia zdrowotne*:

- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie - 32,
- zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne - 4,
zakłady rehabilitacji leczniczej - 3,
- inne ogółem - 25.

W grupie obiektów „inne” znajdują się głównie gabinety medyczne w szkołach, Dom Pomocy Społecznej, Krwiodawstwo, gabinety fizjoterapii.

Ogółem w tych obiektach przeprowadzono 67 kontroli, w tym 51 kontroli kompleksowych oraz 11 monitoringów ostrych porażen wiotkich. Wydano 5 decyzji administracyjnych i 5 decyzji płaćniczych.

Podmioty lecznicze w mieście oraz obiekty z grupy *inne* spełniają wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. 2022 r. poz. 402).

W powyższych obiektach bieżąca czystość i porządek są zachowane. Wszystkie posiadają pomieszczenia porządkowe na środki czystości, dezynfekcyjne, sprzęt porządkowy, brudną bieliznę i odpady medyczne. Niektóre obiekty mają oddzielne pomieszczenia na odpady medyczne zakaźne. W obiektach wytwarzane są odpady medyczne o kodach: 180103 i 180104. Odpady są segregowane w miejscu powstania, przetrzymywane w urządzeniach chłodniczych i przekazywane firmom uprawnionym do odbioru odpadów.

Sprzątanie pomieszczeń i przeprowadzanie procesów myjąco – dezynfekujących wykonuje się codziennie po zakończeniu przyjęć pacjentów. Do dezynfekcji powierzchni i sprzętów medycznych stosuje się najczęściej: Velox, Surfanios, Quatrodes, Incidin, Bactacid AF oraz chusteczki dezynfekujące. Zaopatrzenie w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne w wystarczającej ilości.

Narzędzia zabiegowe w przychodniach/ośrodkach zdrowia i obiektach innych używane są sporadycznie, dezynfekowane na miejscu w pojemnikach z sitem i przykrywą, a następnie przekazywane do sterylizacji podmiotom, które świadczą usługi w zakresie sterylizacji. Nieliczne podmioty lecznicze specjalistyczne (stomatologiczne i jeden chirurgiczny) regularnie używają narzędzi, dezynfekują i sterylizują je we własnym zakresie. Kontrole kompleksowe przeprowadzone w podmiotach leczniczych wykazały znajomość zasad i sposobów prowadzenia dezynfekcji narzędzi, sprzętów medycznych i powierzchni. Dobór środków dezynfekcyjnych - prawidłowy.

W podmiotach lecznictwa otwartego w 2023 roku znajdowało się 19 urządzeń sterylizacyjnych - autoklawów parowych.

Urządzenia były kontrolowane wewnętrznie 1 raz w miesiącu testami biologicznymi oraz do każdego procesu sterylizacji (lub do każdego pakietu) – 2 sztukami wskaźników chemicznych. Dokumentacja prowadzona jest na bieżąco i czytelnie.

Praktyki zawodowe lekarskie

W grupie praktyki zawodowe lekarskie znajdują się:

- indywidualne praktyki lekarskie - 3,
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie – 68, w tym 39 gabinetów stomatologicznych,
- grupowe praktyki lekarskie – 5, w tym 2 grupowe praktyki stomatologiczne.

W roku 2023 przeprowadzono ogółem 60 kontroli: 1 w gabinecie indywidualnej praktyki lekarskiej, 55 kontroli w gabinetach indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej oraz 4 kontrole w gabinetach grupowej praktyki lekarskiej.

Naruszeń stanu sanitarno – technicznego w gabinetach praktyk zawodowych lekarzy w 2023 roku nie stwierdzano. Nie były prowadzone żadne postępowania administracyjne.

W gabinetach praktyk zawodowych lekarzy - bieżąca czystość i porządek były zachowane. Wszystkie stanowiska mycia i dezynfekcji rąk personelu były zaopatrzone w umywalki, dozowniki z mydłem, środki antyseptyczne oraz podajniki z ręcznikami jednorazowego użycia. Najczęściej stosowane środki dezynfekcyjne w tych obiektach to: Velox, Bacticid AF, Surfanios, Incidin, Incidur, Virusolve, Sekusept pulwer, sekudrill, Chlorinex 60. Pojemniki na roztwory użytkowe preparatów dezynfekcyjnych do narzędzi – kompletne. Środki dezynfekcyjne stosowano zgodnie z wymaganiami. Przechowywanie, oznakowanie, data ważności wyrobów medycznych i sprzętu medycznego prawidłowe. Wszystkie gabinety medyczne posiadały opracowane procedury higieniczno - sanitarne. Gabinety lekarskie spełniają wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (t. j. Dz.U. 2022 r. poz. 402).

Urządzenia sterylizacyjne w praktykach zawodowych: ogółem 46, w tym:

- w indywidualnych specjalistycznych praktykach lekarskich - 4,
- w indywidualnych specjalistycznych praktykach lekarzy dentystów – 39,
- w grupowych praktykach lekarzy dentystów – 3.

Autoklawy były kontrolowane testami biologicznymi 1 x w miesiącu lub 1 x 3 miesiące – w przypadku stosowania wydruków sterylizacji. Dokumentacja sterylizacji we wszystkich gabinetach prowadzona systematycznie i czytelnie.

Wykonawstwo szczepień ochronnych.

W roku 2023 nadzór nad placówkami realizującymi szczepienia ochronne był prowadzony w 28 punktach szczepień, w tym:

a) w szpitalach:

- oddział neonatologiczny – 1,
- oddział nefrologiczny ze stacją dializ – 1,
- szpitalny oddział ratunkowy – 1,
- oddział chirurgii ogólnej – 1,
- oddział chirurgii dziecięcej – 1,
- oddział ortopedyczno - urazowy – 1,
- oddział obserwacyjno - zakaźny dorosłych – 1,
- punkt szczepień pracowników służby zdrowia SP Szpitala Wojewódzkiego – 1,
- poradnia podstawowej opieki zdrowotnej – 1.

Razem: 9

b) w Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej – 19.

W 2023 zaplanowano 20 kontroli w zakresie szczepień, wykonano 21 kontroli (w tym jedna w związku z przerwaniem ciągłości łańcucha chłodniczego szczepionek).

Dostawy szczepionek do PSSE dokonuje pracownik Wojewódzkiej Stacji Sanitarno -Epidemiologicznej w Białymstoku wyspecjalizowanym pojazdem mechanicznym - chłodnią.

W gabinetach szczepień - urządzenia chłodnicze wyposażone są w termometry, kontrola pomiaru temperatury od poniedziałku do piątku jest prowadzona 2 razy dziennie, natomiast w sobotę i święta 1 raz dziennie z wpisem do rejestru, 2 placówki posiadają monitoring całodobowy. W zakresie prowadzonej dokumentacji poszczepiennej, przechowywania szczepionek oraz transportu szczepionek do punktów szczepień w 2023 r. nieprawidłowości nie stwierdzono. W jednej placówce POZ doszło do przerwania łańcucha chłodniczego szczepionek na skutek awarii instalacji elektrycznej.

W roku 2023 zgłoszono 4 przypadki niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP). Niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły u 1 dziecka po podaniu szczepionki Priorix (p/odrze, śwince i różyczce), u 1 dziecka po podaniu szczepionki Bexero (p/ meningokokom), u 1 dziecka po podaniu szczepionki BCG (p/ gruźlicy), u 1 dziecka po podaniu szczepionki Hexacima (szczepionka skojarzona p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, wzw typu B, polio). Wszystkie NOP- y zostały zakwalifikowane jako łagodne.

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży na naszym terenie kształtuje się na podobnym poziomie w stosunku do 2022 r. Jednak można zauważyć coraz większą niechęć rodziców do wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych, co wymaga zwielokrotnionych wysiłków służby zdrowia, a także pracowników PSSE. Pracownicy POZ starają się zachęcać rodziców do kontynuacji szczepień i uzupełniać je systematycznie mimo opóźnień w terminach. Przeprowadzane są przez nich edukacyjne rozmowy telefoniczne z rodzicami nie wyrażającymi zgody na szczepienia, a w celu większej mobilizacji wysyłane są wezwania na szczepienia. Niestety numery telefonów z przychodni są często przez rodziców blokowane, a korespondencja nie odbierana.

Na dzień 31.12.2023 r. wykazano ogółem 47 osób (rodziców) uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych swoich dzieci (43 - w mieście Suwałki, 4 - w powiecie suwalskim), co przekłada się na 37 niezaszczepionych dzieci. Wobec tych osób (rodziców) wystawiono:

- 18 – upomnień,
- 31 – wezwań do wykonania obowiązku szczepień ochronnych,
- 6 – tytułów wykonawczych.

Przeprowadzono 18 rozmów z rodzicami dzieci na temat korzyści wynikających ze szczepień. Dzięki działaniom Inspekcji Sanitarnej w 2023 r, udało się zaszczepić 6 dzieci.

Współpraca z podmiotami leczniczymi

Oddział Epidemiologii w 2023 r. wystosował 25 wystąpień do kierowników podmiotów leczniczych dotyczących m.in. zagadnień:

- zgłaszania chorób zakaźnych,
- w sprawie przeprowadzania badań u pacjentów z infekcjami grypopodobnymi w ramach programu SENTINEL,
- w sprawie miesięcznych raportów z zakażeń szpitalnych,
- w sprawie szczepień przeciw grypie,
- w sprawie szczepień przeciw Covid-19,
- w sprawie zachorowań na Legionelozę,
- w sprawie zgłaszania zgonów Covid -19,
- w sprawie szczepionek wysoceskojarzonych,
- w sprawie zapotrzebowania na szczepionki,
- w sprawie zgłaszania przypadków OPV,
- w sprawie szczepień p/HPV,
- w sprawie szczepień p/wściekliznie,
- w sprawie niezgłoszenia podejrzenia OPV,
- w sprawie kwartalnych sprawozdań ze szczepień.

Wnioski

W 2023 roku stan sanitarno - techniczny nadzorowanych obiektów nie budził większych zastrzeżeń. Należy stwierdzić, że w skontrolowanych obiektach sukcesywnie poprawia się stan techniczny, zwłaszcza w gabinetach praktyk lekarskich. W Szpitalu Wojewódzkim w Suwałkach niektóre wcześniej wyremontowane oddziały szpitalne były w 2023 r. sukcesywnie odświeżane w miarę posiadanych środków finansowych. Inne podmioty lecznicze przez cały czas czynią starania aby podnieść jakość świadczonych usług.

Sporządziła: Joanna Dyczewska

W załączeniu: tabela Nr 1 i Nr 2

Tabela Nr 1

Choroby zakaźne podlegające zgłoszeniu.

Jednostka chorobowa		Rok 2022 Liczba zachorowań	Rok 2023 Liczba zachorowań
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe		2	2
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe		-	-
Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	94	6
	wywołane przez norowirusy	3	10
	nieokreślone	38	47
	inne określone	5	2
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		33	25
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile		34	32
Biegunka i zapalenie żołądkowo jelitowe BNO,o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		1	3
Płonica		33	45
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna - róża		1	-
Ospa wietrzna		326	262
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		0	1
Grypa ogółem		116	80
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego		-	8
Zakażenia wirusem RSV		-	19
Ogółem:		686	542

Tabela Nr 2

Choroby zakaźne podlegające opracowaniu epidemiologicznemu.

Jednostka chorobowa		Rok 2023 Liczba zachorowań	Rok 2024 Liczba zachorowań
Salmonellozy	zatrucia pokarmowe	3	8
	posocznica	-	2
	inne zakażenia pozajelitowe	-	-
Krzusiec		-	-
Choroba meningokokowa inwazyjna -posocznica		-	-
Lamblioza		7	5
Borelioza z Lyme		42	34
Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień		26	32
Kleszczowe zapalenie mózgu		10	8
Zapalenie mózgu		1	-
Zapalenie opon mózgowych		2	2
Wirusowe i bakteryjne zapalenie opon mózgowych		-	11
Odra		-	-
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	-	-
	typu B przewlekłe	7	8
	typu C	11	12
Yersinioza		-	1
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae		6	9
Bąblowica		-	1
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		-	3
Kiła		2	1
HIV		-	2
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes – inna określona i nieokreślona		3	-
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes -zespół wstrząsu toksycznego		-	2
Zakażenia SARS-CoV-2(COVID-19)		2689	599
Ogółem:		2809	740

II. ODDZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Ocena bezpieczeństwa żywności w 2023 r.

Ocena stanu sanitarnego obiektów produkcji i obrotu żywnością oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Na terenie miasta Suwałki w 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suwałkach posiadał pod swoim nadzorem **867 obiektów**: **65** obiektów produkcji żywności, **517** obiektów obrotu żywności, **243** obiekty żywienia zbiorowego (w tym **141** zakłady żywienia zbiorowego otwartego i **102** zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego), **12** zakładów usług cateringowych, **30** zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością:

❖ 65 zakładów produkcji żywności:

- 4 wytwórnie lodów,
- 9 automatów do lodów,
- 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi,
- 8 piekarni,
- 16 ciastkarni,
- 1 przetwórnia owocowa,
- 1 browar,
- 1 wytwórnia napojów bezalkoholowych,
- 4 zakłady garmazeryjne,
- 2 zakłady przemysłu zbożowo – młynarskiego,
- 1 wytwórnia suplementów diety,
- 1 producent pierwotny,
- 1 dostawca bezpośredni,
- 1 producent pierwotny i dostawca bezpośredni,
- 9 producentów żywności w warunkach domowych,
- 5 wytwórni żywności;

❖ 517 zakładów obrotu żywnością:

- 190 sklepów spożywczych, w tym 25 supermarketów,
- 20 kiosków spożywczych, w 2 kioski na targowiskach sprzedające mięso,
- 28 aptek,

- 28 magazynów hurtowych,
- 18 obiektów ruchomych i tymczasowych,
- 158 środków transportu żywności,
- 75 innych obiektów obrotu żywnością;

❖ **243 zakłady żywienia zbiorowego:**

- 141 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym 46 zakładów małej gastronomii oraz 23 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych,
- 102 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego;

❖ **12 zakładów usług cateringowych;**

❖ **30 zakładów obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.**

W 2023 roku skontrolowano ogółem **420 zakładów**: **42** obiekty produkcji żywności, **210** obiektów obrotu żywności, **160** obiektów żywienia zbiorowego (w tym **83** zakłady żywienia zbiorowego otwartego i **77** zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego), **8** zakładów usług cateringowych, **12** zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2023 roku przeprowadzono ogółem **615** kontroli: **63** kontrole w zakładach produkcji żywności, **310** kontroli zakładów obrotu żywności, **231** kontroli zakładów żywienia zbiorowego (w tym **136** kontroli zakładów żywienia zbiorowego otwartego i **95** kontroli zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego), **11** kontroli zakładów usług cateringowych, **13** kontroli zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2023 roku przeprowadzono **82** kontrole interwencyjne. W ramach kontroli interwencyjnych rozpatrywano skargi wpływające do PPIS od klientów, które dotyczyły głównie sprzedaży środków spożywczych o niewłaściwej jakości, sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, nieodpowiednie warunki sanitarno - higieniczne zakładów, niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych, niewłaściwa jakość serwowanych posiłków w zakładach żywienia. Łącznie w 2023 roku wniesiono **47** skarg, z czego **17** uznano za zasadne. Najwięcej interwencji dotyczyło **zakładów obrotu żywnością** oraz **zakładów żywienia zbiorowego otwartego**.

W 2023 r. w 65 zakładach produkcji i obrotu żywnością stwierdzono nieprawidłowości. W wyniku stwierdzanych podczas kontroli nieprawidłowości i uchybień wydano **29 decyzji** administracyjnych nakazujących ich usunięcie, celem spełnienia wymagań zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym wydano **2** decyzje o zakazie wprowadzania do produkcji nieidentyfikowalnych

środków spożywczych oraz 1 decyzję o unieruchomieniu zakładu. W 2023 roku winnych zaniedbań ukarano **44 mandatami karnymi** na sumę **13 850,00 zł**.

Stan sanitarno – techniczny nadzorowanych obiektów oceniany był wg jednolitych procedur urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, obowiązujących na terenie całego kraju na podstawie zarządzenia Głównego Inspektora Sanitarnego.

Zakłady produkcji żywności

W ww. grupie obiektów pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego znajdowały się **65 zakładów**.

W 2023 roku skontrolowano **42** obiekty. Przeprowadzono łącznie **63** kontrole, w tym **26** kontrole urzędowe w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, podczas których ocenie poddano stan sanitarno – techniczny oraz funkcjonowanie systemów bezpieczeństwa żywności opartych o zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz zasady HACCP.

Według rejestru 53 zakładów produkcyjnych posiada wdrożony system HACCP, a w pozostałych obiektach (12) zastosowano podejście elastyczne – przestrzeganie zasad GHP/GMP uznano za równoważne ze spełnieniem art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 852/2004 dot. obowiązku opracowania, wdrożenia utrzymania stałej procedury na podstawie zasad HACCP.

Najczęściej powtarzające się uchybienia odnotowywane w tej grupie obiektów to m.in.:

- brak kontroli jakości produktu gotowego na zawartość akryloamidu,
- niewłaściwe znakowanie wyrobów gotowych,
- brak aktualnych zapisów z realizacji GHP/GMP oraz systemu HACCP,
- brak dostępnego dla klienta wykazu składników gotowych wyrobów piekarniczych,
- brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych.

W każdym przypadku podejmowano właściwe działania administracyjne – wydano **8** decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie nieprawidłowości. Nałożono **2 mandaty** karne na kwotę **700,00 zł**.

Zakłady obrotu żywnością

W 2023 roku nadzorem sanitarnym objęto **517** obiektów obrotu żywnością. Ogółem skontrolowano **210** zakładów obrotu żywnością, przeprowadzono łącznie **310** kontroli, z czego **113** kontroli urzędowych, podczas których ocenie poddano funkcjonowanie systemów

bezpieczeństwa żywności opartych o zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) oraz zasady systemu HACCP.

Na podstawie uzyskanych danych stwierdzono, że zasady dobrej praktyki higienicznej były przestrzegane i stosowane we wszystkich zakładach obrotu żywnością, natomiast system HACCP został wdrożony w **180** obiektach. W stosunku do pozostałych zakładów (kioski, handel obwoźny, transport) zastosowano podejście elastyczne – przestrzeganie zasad GHP/GMP uznano za równoważne ze spełnieniem art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 852/2004 dot. obowiązku opracowania, wdrożenia utrzymania stałej procedury na podstawie zasad HACCP.

Najczęściej stwierdzane w czasie kontroli uchybienia dotyczyły:

- brak zachowanej segregacji asortymentowej w magazynie,
- niewłaściwy stan techniczny pomieszczenia magazynowego,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych zatrudnionych pracowników.

Nieprawidłowości były przyczyną nałożenia **12 mandatów** na sumę **3350,00 zł**, wydano łącznie **5 decyzji administracyjnych** nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień.

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

Ogółem w ewidencji było **141** zakładów, w tym **46** zakładów małej gastronomii oraz **23** zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych. Skontrolowano **83** przedsiębiorstwa, przeprowadzono łącznie **136** kontroli, z czego ocenie kompleksowej poddano **46** zakłady. Wszystkie podmioty (141 zakładów) w tej grupie posiadały wdrożone systemy Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) i Produkcyjnej (GMP), system HACCP również został wprowadzony w **73** zakładach.

W stosunku do pozostałych zakładów małej gastronomii zastosowano podejście elastyczne – przestrzeganie zasad GHP/GMP uznano za równoważne ze spełnieniem art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 852/2004 dot. obowiązku opracowania, wdrożenia i utrzymania stałej procedury na podstawie zasad HACCP.

Najczęściej powtarzającymi się uchybieniami w omawianej grupie zakładów był:

- niewłaściwy stan sanitarno- techniczny pomieszczeń,
- niewłaściwy stan sanitarny i techniczny sprzętu produkcyjnego,
- niewłaściwe warunki magazynowania – brak segregacji asortymentowej, niewłaściwe warunki temperaturowe, przechowywanie w niewłaściwym miejscu,

- niewłaściwe lub brak oznakowania wyrobów/potraw produkowanych i przechowywanych w zakładzie,
- brak właściwego przestrzegania procedur GHP/GMP/HACCP,
- brak szkoleń pracowników.

W wyniku prowadzonego nadzoru wydano **11 decyzji** administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, w tym 1 decyzja zakazująca wprowadzanie środków spożywczych do produkcji potraw oraz 1 decyzja o unieruchomieniu zakładu. Nałożono **25 mandatów** karnych na łączną sumę **8400,00 zł**.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

W tej grupie obiektów zaewidencjonowanych było **102 zakłady**, tj.:

- 1 stołówka pracownicza,
- 5 bufetów przy zakładach pracy (w tym 1 w systemie cateringowym),
- 2 bloki żywienia w szpitalach (w tym 2 w systemie cateringowym),
- 1 stołówka w domu opieki społecznej,
- 9 stołówek w żłobkach (w tym 8 w systemie cateringowym),
- 10 stołówek szkolnych (w tym 4 w systemie cateringowym),
- 3 stołówki w internatach (w tym 2 w systemie cateringowym),
- 24 stołówki na obozach i koloniach (w tym 23 w systemie cateringowym),
- 38 stołówek w przedszkolach (w tym 28 w systemie cateringowym),
- 2 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych,
- 7 innych zakładów żywienia (w tym 3 w systemie cateringowym).

Skontrolowano **77 zakładów**, czyli **75 %** wszystkich zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego. Przeprowadzono **95 kontroli**, w tym **42 kontrole** urzędowe w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, z wykorzystaniem arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu żywienia zbiorowego. Wszystkie podmioty w tej grupie obiektów posiadały wdrożone systemy Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) i Produkcyjnej (GMP), natomiast system HACCP został wprowadzony w **28 obiektach**.

Najczęściej powtarzającymi się uchybieniami były:

- brak informacji dla klienta o składnikach występujących w produkowanych potrawach oraz o substancjach lub produktach powodujących alergie lub reakcje nietolerancji,
- brak zapisów z zakresu GHP/GMP i systemu HACCP, w tym szkoleń pracowników.

W wyniku prowadzonego nadzoru wydano **4 decyzje** administracyjne nakazujące usunięcie uchybień. Winnych zaniedbań ukarano **3 mandatami** karnymi w wysokości **1000,00 zł**.

W trakcie kontroli dokonywana była również ocena jadłospisu, w tym w placówkach oświatowych wg kryteriów opisanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grupy środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U.2016.1154 z dnia 2016.08.01).

Jadłospis zakwestionowano w 8 placówkach, tj. :

- w 7 stołówkach przedszkolnych jadłospis zakwestionowano m.in. ze względu na brak porcji warzyw lub owoców w posiłku śniadaniowym, brak wykazu składników produktów i potraw złożonych występujących w jadłospisie, brak porcji warzywa/owocu w posiłku obiadowym, brak drugiej porcji mleka lub produktów mlecznych w ciągu dnia, brak porcji ryby w tygodniu, brak urozmaicenia produktów zbożowych, potrawy smażone występują częściej niż 2 razy,
- w 1 stołówce w zakładach specjalnych i wychowawczych: stwierdzono w dekadzie brak potraw z użyciem nasion roślin strączkowych oraz brak produktów zbożowych z pełnego przemiału, brak urozmaicenia dot. dodatku w obiedzie w drugim daniu - na 10 dni jadłospisu 8 razy do drugiego dania podawane były ziemniaki;

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli usuwane były niezwłocznie, co potwierdzano w trakcie kontroli sprawdzających.

Ponadto w 2023 roku w celu zapewnienia bezpiecznego wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży kontrolą w zakresie oceny sposobu żywienia objęto ogółem 24 zimowisk i wypoczynków letnich. Przeprowadzono ogółem 30 kontroli. We wszystkich skontrolowanych zakładach, w których żywiono dzieci i młodzież w czasie wypoczynku letniego i zimowego dokonywano podczas kontroli oceny sposobu żywienia na podstawie analizy i oceny realizowanych jadłospisów. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zakłady usług cateringowych

W 2023 roku w ewidencji było 12 zakładów usług cateringowych, 8 zostało skontrolowanych. Według arkusza oceny zakładu zostało ocenionych 5 zakładów. W 2023 roku przeprowadzono 11 kontroli. Winnych zaniedbań ukarano 2 mandatami karnymi w wysokości 400,00 zł. Wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień.

Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie działania PSSE Suwałki

Plan pobrania próbek na 2023 r. został zrealizowany w 100%, na terenie miasta Suwałki pobrano 282 próbek środków spożywczych, odpowiednio:

- **zakłady produkcji żywności** - pobrano 51 próbek środków spożywczych, z czego 1 próbkę zakwestionowano,
- **zakłady wprowadzające żywność do obrotu** – pobrano 203 próbek, z czego zakwestionowano 2 próbki żywności,
- **zakłady żywienia zbiorowego** - pobrano 28 próbek żywności.

Próbki środków spożywczych pobieranie były na 36 kierunków badań.

Z ogólnej liczby pobranych prób zakwestionowano **3 prób, tj. 1,06 %**, w tym:

a) 3 próbki żywności

- 1 z zakładu wprowadzającego środki spożywcze do obrotu:

- 1 próbka - Ryż biały długoziarnisty - próbka pobrana w związku ze skargą na nieswoisty, metaliczny zapach produktu (stwierdzono niewłaściwe cechy sensoryczne produktu – zapach). W/w środek spożywczy zgłoszono do Sieci powiadamiania i współpracy (ACN);

- 1 próbka z zakładu produkującego żywność:

- 1 próbka - Sękacz - próbka pobrana zgodnie planem w kierunku oznaczenia metali szkodliwych – próbka została zakwestionowana ze względu na nieprawidłowe znakowanie;

- 1 z zakładu wprowadzającego środki spożywcze do obrotu:

- 1 próbka – cukierki - próbka pobrana zgodnie planem w kierunku oznaczenia metali szkodliwych – próbka została zakwestionowana ze względu na nieprawidłowe znakowanie.

Ponadto w celu określenia czystości mikrobiologicznej powierzchni kontaktującej się z żywnością oraz dłoni pracowników do badań laboratoryjnych pobrano wymazy sanitarne w ciastkarni, w supermarkecie, w zakładzie żywienia zbiorowego – zakład usług cateringowych specjalizujący się w żywieniu dzieci. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ocena jakości zdrowotnej materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych w miejscach obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością dokonywano oceny:

- znakowania materiałów i wyrobów,
- warunków magazynowania,
- dostępność deklaracji zgodności do każdej partii wyrobu wprowadzanego do obrotu.

Zgodnie z prowadzonymi rejestrami zakładów na nadzorowanym terenie funkcjonuje 30 zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, w tym 8 hurtowni i 19 sklepów. Przeprowadzono łącznie 13 kontroli, w tym 8 w sklepach oraz 5 w hurtowniach.

Powyższą tematykę realizowano w trakcie kontroli w 182 zakładach stosujących materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Kontrolą objęto:

- 35 zakładów przemysłu spożywczego (zakłady produkcyjne),
- 49 zakładów obrotu żywnością,
- 98 zakładów żywienia zbiorowego, w tym:
 - 18 zakładów małej gastronomii,
 - 41 zakładów żywienia zbiorowego otwartego,
 - 39 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego.

W trakcie przeprowadzanych kontroli w w/w obiektach poddano ocenie 153 partie stosowanych opakowań oraz innych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Podmioty stosujące opakowania i przedmioty przeznaczone do kontaktu z żywnością w większości dysponowały niezbędną dokumentacją informującą o tym, że mogą one kontaktować się z żywnością, tj. deklaracje zgodności, oznakowanie graficzne.

Sporządziła: Anna Radzewicz

III. ODDZIAŁ HIGIENY KOMUNALNEJ

Pod nadzorem Oddziału Higieny Komunalnej w 2023 r. znajdowały się **333** obiekty użyteczności publicznej (stan na 31.12.2023 r.).

Rodzaje obiektów objętych nadzorem sanitarnym w 2023 r.:

- 1 wodociąg zaopatrzenia zbiorowego w wodę,
- 4 indywidualne ujęcia wody,
- 1 kąpielisko,
- 2 pływalnie,
- 1 dom pomocy społecznej,
- 3 podmioty lecznicze,
- 5 hoteli, 9 innych obiektów hotelarskich oraz 1 eurocamping,
- 1 dworzec autobusowy, 1 dworzec kolejowy,
- 246 zakładów fryzjersko - kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej,
- 5 obiektów małej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej,
- 53 innych zakładów użyteczności publicznej.

W roku 2023 na terenie miasta:

- wykonano 256 kontroli (razem z kontrolami z działu wody), (zaplanowano 174 kontrole),
- skontrolowano 240 obiektów,
- wydano 61 decyzji administracyjnych (39 - merytorycznych, 15 - płatniczych, 7 - umarzających),
- wydano 15 postanowień,
- wydano 15 opinii sanitarnych,
- przyjęto 13 interwencji,
- wydano 1 komunikat informujący o braku przydatności wody do spożycia (dot. indywidualnego ujęcia wody Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach),
- wykonano 10 oznaczeń jakości wody w kąpielisku,
- pobrano 54 próby wody do badań laboratoryjnych, w tym: 19 prób w ramach monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, 21 prób wody basenowej, 12 prób wody ciepłej w kierunku obecności bakterii Legionella, 2 próby wody z kąpieliska,
- wystosowano 161 wystąpień w ramach współpracy z innymi podmiotami.

Ocena zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia

Wodociąg zaopatrujący miasto Suwałki w wodę przeznaczoną do spożycia w 2023 r. administrowany był przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Suwałkach. Woda ujmowana z 21 studni głębinowych (w trakcie roku studnia nr 7 została wyłączona z eksploatacji) dostarczana była dla 68525 mieszkańców (zgodnie z danymi GUS z 31.12.2022 r.). Dzienna produkcja wody wyniosła 7930 m³/d. W 2023 r. do badań laboratoryjnych pobrano 11 prób monitoringowych w ramach kontroli urzędowej i 33 - w ramach kontroli wewnętrznej. Wystawiono 12 ocen o jakości wody przeznaczonej do spożycia (9 - bieżących, 2 - okresowe,

1 - obszarowa). Administrator wodociągu pobierał próbki wody zgodnie z harmonogramem w określonych punktach zgodności oraz terminowo przekazywał sprawozdania z badań. Wystosowano pisma do zarządcy wodociągu dot. opracowania harmonogramu pobierania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej oraz wymogu uzyskania oceny higienicznej właściwego inspektora sanitarnego dla materiałów lub wyrobów używanych do uzdatniania i dystrybucji wody.

W dniu 12 lipca 2023 r. wniesiona została interwencja dotycząca niewłaściwej jakości wody. Pracownicy PSSE w Suwałkach pobrali 5 prób wody w różnych punktach zlokalizowanych na sieci wodociągowej. Badane parametry nie wykazały przekroczeń wartości parametrycznych.

Jakość wody w wodociągu Suwałki w 2023 r. w zakresie badanych parametrów mikrobiologicznych, organoleptycznych i fizykochemicznych spełniała wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Ocena jakości wody w innych urządzeniach wodociągowych

W 2023 r. pod nadzorem Stacji znajdowały się 4 indywidualne ujęcia wody:

1. Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach – korzystają z niego okresowo tylko pacjenci tam przebywający. Administrator w ramach kontroli wewnętrznej zbadał 6 prób monitoringowych. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 3 próby wody przeznaczonej do spożycia. Wydano 5 ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2023 r. kwestionowanym parametrem jakości wody w szpitalu była liczba bakterii grupy coli w 100 ml. W dniu 12.07.2023 r. PPIS w Suwałkach stwierdził brak przydatności wody do spożycia, ujęcie zostało zamknięte i poddane działaniom naprawczym, natomiast woda do spożycia była dostarczana z wodociągu miejskiego Suwałki. W dniu 20.07.2023 r. PPIS w Suwałkach stwierdził przydatność wody do spożycia (po okazaniu sprawozdań z badań wykonanych przez administratora). W dniu 26.07.2023 r., po przeprowadzeniu działań naprawczych, pobrano próby wody w ramach nadzoru sanitarnego. Stwierdzono przekroczenie parametru: liczba bakterii grupy coli w 100 ml przy jednoczesnym wykluczeniu obecności w badanej próbce *Escherichia coli* i enterokoków.

PPIS w Suwałkach stwierdził warunkową ocenę wody do spożycia, a administrator wodociągu przystąpił do natychmiastowych działań naprawczych. Ujęcie indywidualne Szpitala Wojewódzkiego zostało zamknięte i poddane działaniom naprawczym, natomiast woda do spożycia była dostarczana z wodociągu miejskiego Suwałki. Ponowne badania prób wody nie wykazały przekroczeń, w związku z czym w dniu 04.08.2023 r. PPIS w Suwałkach wydał ocenę o przydatności wody przeznaczonej do spożycia.

Pozostałe 3 urządzenia wodociągowe znajdują się w grupie podmiotów produkcyjnych wykorzystujących wodę w ramach działalności gospodarczej (woda wykorzystywana do produkcji i do celów bytowych pracowników – stale korzysta 0 osób):

- Animex Foods Sp. z o.o. Oddział w Suwałkach ul. Wojska Polskiego 112A, 16-400 Suwałki,
- SM „MLEKPOL” w Grajewie, Oddział Zakład Produkcji Mleczarskiej w Suwałkach ul. Wojska Polskiego 110 C, 16-400 Suwałki,
- PHU Laktopol Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny Nr 1, ul. Wojska Polskiego 110C, 16-400 Suwałki.

W ww. obiektach jakość wody w 2023 r. w zakresie badanych parametrów mikrobiologicznych, organoleptycznych i fizykochemicznych spełniała wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra

Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

W wyniku nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w indywidualnych ujęciach PPIS w Suwałkach wydał 4 decyzje administracyjne (1 – merytoryczną, 1 – umarzającą, 2 – płatnicze), 30 bieżących ocen jakości wody, 1 komunikat informujący o braku przydatności do spożycia oraz 4 wystąpienia do zarządców wodociągów dot. opracowania harmonogramów pobierania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej. Administratorzy pobierali próbki do badań zgodnie z harmonogramem oraz terminowo przekazywali sprawozdania z badań.

Badanie ciepłej wody użytkowej w kierunku *Legionella* sp. (*Legionella* species).

Legionella sp. zasiedla naturalne i sztuczne słodkowodne zbiorniki wodne, zwłaszcza wody stojące. Występuje także w wewnętrznych systemach wodociągowych wody ciepłej, instalacjach doprowadzających wodę do urządzeń służących do rekreacji wodnej oraz systemach klimatyzacyjnych. By się namnażać, wymaga odpowiedniej temperatury (między 20°C a 50°C) i obecności w wodzie zanieczyszczeń i osadów (takich jak rdza, glony, kamień wapienny), które wykorzystują jako źródło substancji odżywczych. Wywołuje legionellozę – chorobę zakaźną układu oddechowego. Do zakażenia ludzi dochodzi poprzez wdychanie aerozolu kropelek wody zawierających bakterie. Aerosol wodno - powietrzny wytwarzany jest m.in. przez prysznice, baseny z hydromasażem, urządzenia klimatyzacyjne i nawilżające.

Aby zapobiegać zakażeniom bakterii *Legionella* species należy przede wszystkim prowadzić właściwą konserwację urządzeń, zapewnić i utrzymać odpowiednią temp. (co najmniej 55°C) w punktach wypływu wody z kranu oraz systematycznie płukać wewnętrzny system wodociagowy.

W 2023 roku w ramach nadzoru sanitarnego oraz w ramach kontroli wewnętrznych wykonano badania wody ciepłej na obecność bakterii *Legionella* species w następujących obiektach użyteczności publicznej, tj.:

- w podmiotach leczniczych,
- w obiektach hotelarskich i innych obiektach, w których świadczone są usługi hotelarskie,
- w pływalni,
- w innym obiekcie niespełniającym definicji pływalni (wanna z hydromasażem),
- w domu pomocy społecznej,
- w spółdzielni mieszkaniowej,
- w areszcie śledczym.

Zakwestionowano próby w 6 obiektach, tj.: 3 podmiotach leczniczych, domu pomocy społecznej, areszcie śledczym i spółdzielni mieszkaniowej (dotyczy 3 budynków zamieszkania zbiorowego).

W związku ze stwierdzonymi skażeniami instalacji ciepłej wody wszczęto postępowanie administracyjne. W celu wyeliminowania ponadnormatywnej liczby bakterii *Legionella* species z wewnętrznej instalacji wodociagowej, zarządcy obiektów podejmowali działania naprawcze, polegające głównie na termicznej dezynfekcji systemu. Do dnia 1.03.2024 r. wszyscy zobowiązani okazali sprawozdania z badań wody ciepłej użytkowej, w których nie stwierdzono przekroczonej liczby bakterii *Legionella* species. Administratorzy powyższych obiektów zaplanowali pobory prób wody ciepłej w 2024 r. zgodnie z zapisami decyzji merytorycznych.

W 2023 r. wystosowano pisma do różnych obiektów użyteczności publicznej dot. właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej oraz systemów klimatyzacyjnych mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella*.

Kąpielisko

W 2023 r. na zalewie Arkadia zostało zorganizowane kąpielisko administrowane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach. **Zalew Arkadia** to malowniczo położony sztuczny zbiornik wodny, zasilany wodami rzeki **Czarna Hańcza**. W obecnym kształcie zbiornik wodny posiada ogólną powierzchnię około 13 ha. Jego maksymalna głębokość wynosi około 2,7 m, długość to około 600 m, zaś maksymalna szerokość – 350 m.

W okresie letnim na tutejszej plaży miejskiej nad bezpieczeństwem wypoczywających czuwają ratownicy – pracownicy suwalskiego OSiR-u. Kąpielisko posiada strefy dla nieumiejących pływać, o głębokości do 1,20 m oraz dla umiejących pływać do 2,5 m głębokości. Swoją teren, o głębokości do 30 cm, mają także dzieci. Jest również możliwość wypożyczenia sprzętu pływającego (kajaki, rowery wodne). W sąsiedztwie kąpieliska znajduje się kawiarnia oraz plac zabaw. Na osoby ceniące sport czekają korty tenisowe, skate park, siłownia plenerowa, a także Street Workout i Parkour Park.

Woda w kąpielisku na zalewie wodnym „Arkadia” Suwałki przez cały sezon kąpielowy, tj. od 01.07.2023 r. do 31.08.2023 r. odpowiadała normom i wymaganiom mikrobiologicznym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli. Organizator na terenie kąpieliska zapewnił pojemniki na odpady komunalne (wystarczająca ilość), a także zaplecze sanitarne (ustępy i szatnie). Elementy infrastruktury, takie jak pomost i ławki, utrzymane były w dobrym stanie sanitarno - technicznym. Na podstawie sprawozdań wydano 5 bieżących ocen jakości wody w kąpielisku, stwierdzające przydatność wody do kąpieli. W związku z faktem, iż kąpielisko funkcjonuje od pięciu sezonów (od 2019 r.) obiekt ten posiada zestaw danych niezbędny do dokonania klasyfikacji wody w kąpielisku. PPIS w Suwałkach dokonał takiej klasyfikacji na podstawie 16 próbek wody (4 sezony kąpielowe obejmujące lata: 2020 r. - 2023 r.), z której wynika, iż jakość wody zgodnie z wymaganiami mikrobiologicznymi należy zaklasyfikować jako „doskonała”.

Pływalnie

W 2023 r. na terenie miasta Suwałki funkcjonował tylko AQUAPARK, mieszczący się przy ul. Jana Pawła II 7. W okresie od 26.07.2023 r. do 28.07.2023 r. był nieczynny z powodu braku przydatności wody do kąpieli i wprowadzonego tymczasowo zakazu kąpieli, ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody bakteriami: *Pseudomonas aeruginosa* (pałeczka ropy błękitnej) oraz ogólną liczbę mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ we wszystkich 7 punktach poboru (Decyzja nr HK/11/2023 z dnia 26.07.2023 r.). Ponadto w trakcie analizy sprawozdań stwierdzono krótkotrwałe przekroczenia takich parametrów fizykochemicznych jak: chlor wolny, chlor związany, chloroform, suma THM. Po przeprowadzeniu przez administratora basenu działań naprawczych w kolejnych badaniach przekroczeń nie stwierdzono.

Większość próbek wody do badań w ramach kontroli wewnętrznej było pobieranych zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Suwałkach harmonogramem poboru próbek wody. W pozostałych przypadkach administrator informował o powodzie niezrealizowania poboru prób w terminie.

W 2023 r. w ramach nadzoru pobrano ogółem 21 prób wody basenowej do badań laboratoryjnych. Zbiorcza roczna ocena na pływalni była pozytywna. Woda do kąpieli odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2022 r. poz. 1230).

Pływalnia przy Szkole Podstawowej nr 10 przy ul. Antoniewicza w Suwałkach pozostaje zamknięta ze względu na trwające prace remontowe obiektu.

W 2023 r. **pływalnia OSIR** przy ul. Wojska Polskiego 2 w Suwałkach została zdjęta z ewidencji, ponieważ pozostaje zamknięta do odwołania (od września 2022 r.) ze względu na znaczący wzrost kosztów energii elektrycznej i ciepłej, jak również potrzebę wykonania prac remontowych części obiektu.

Obiekty hotelarskie i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W 2023 r. pod nadzorem znajdowało się 15 obiektów, w tym:

- 5 hoteli,
- 9 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie,
- 1 eurocamping.

W 2023 r. hotel Loft 1898 mieszczący się przy ul. Pułaskiego 24K zdobył czwartą gwiazdkę. Jest to pierwszy taki hotel w Suwałkach, co na pewno będzie miało wpływ na ilość turystów szukających komfortowego zakwaterowania. Czwarta gwiazdka oznacza, że standard usług oferowanych przez hotel jest na najwyższym poziomie.

Ponadto na terenie miasta funkcjonują 3 hotele trzygwiazdkowe: hotel **AKVILON** przy ul. Kościuszki 4, hotel **VELVET** przy ul. Kościuszki 128, **Hotel Szyszko** przy ul. Innowacyjnej 3 oraz dwugwiazdkowy hotel **LOGOS**, mieszczący się przy ul. Kościuszki 120.

Pozostałe obiekty nie posiadają kategoryzacji i znalazły się w grupie innych obiektów świadczących usługi hotelarskie.

Eurocamping w Suwałkach, przy ul. Zarzecze 26, położony jest w pobliżu rzeki Czarna Hańcza. Obiekt posiada 22 punkty podłączeń do prądu i wody, zlewnię ścieków, wydzielone miejsce do prania (2 prałki), suszarnię, prasownię oraz zagospodarowany teren.

Podczas kompleksowych kontroli obiektów noclegowych oceniano stan sanitarno -techniczny pomieszczeń, zaopatrzenie i właściwe przechowywanie bielizny czystej i brudnej, środków do utrzymania czystości i dezynfekcyjnych, dokumentację dot. czyszczenia i konserwacji klimatyzacji, zagospodarowanie otoczenia oraz dostosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2023 r. dokonano 14 kontroli obiektów, co stanowi 93 % obiektów objętych ewidencją. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Dworce

Pod nadzorem PSSE w Suwałkach znajdują się dwa dworce (PKS i PKP). Obiekty zaopatrzone są w wodę z wodociągu miejskiego Suwałki. Nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej, a z dworca PKP do zbiornika bezodpływowego. Odpady komunalne gromadzone są w kontenerach i pojemnikach, opróżniane na bieżąco przez firmy posiadające wymagane zezwolenia.

Pomieszczenia dworców utrzymane są w należyтым stanie sanitarnym. Teren przy stanowiskach i peronach utrzymany czysto. Kontrole przeprowadzone w 2023 r. nie wykazały nieprawidłowości.

Zakłady fryzjersko - kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W 2023 r. na terenie miasta pod nadzorem sanitarnym znajdowało się 246 obiektów, w tym:

- 98 zakładów fryzjerskich,
- 113 zakładów kosmetycznych,
- 15 zakładów odnowy biologicznej,
- 6 salony tatuażu,
- 14 innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług (usługi fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu).

Z roku na rok w mieście Suwałki powstaje coraz więcej zakładów z branży beauty (13 salonów więcej niż w 2022 r.) W 2023 r. skontrolowano 124 obiektów należących do tej grupy, co stanowi 50% obiektów objętych ewidencją. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów był dobry. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Do salonów kosmetycznych, w których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkiej wystosowano pisma dot. wdrożenia procedur regulujących zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji, sposobu przeprowadzania dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń.

Obiekty małej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej

Pod nadzorem znajdowało się 5 obiektów małej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej. Należą do nich:

- **Skate Park** przy zalewie Arkadia. Obiekt jest przeznaczony do uprawiania sportów ekstremalnych np.: do wyczynowej jazdy na deskorolce i rolkach;
- **Siłownia plenerowa i plac zabaw** przy zalewie Arkadia. W skład siłowni wchodzi następujące urządzenia: orbitek, biegacz, wioślarz, drabinka, ławka i wiele innych. W skład placu zabaw wchodzi atestowane urządzenia dla dzieci (huśtawki, karuzela, ścianka wspinaczkowa, zjeżdżalnia i piaskownica) oraz ławki dla dorosłych;
- **Street Workout i Parkour Park** przy zalewie Arkadia. Kompleks wyposażony jest w sprzęt najwyższej jakości m.in. wszelkiego rodzaju drążki, poręcze, murki i inne przeszkody umożliwiające rozwój fizyczny;
- **Teren rekreacji przy Aquaparku**. W skład obiektu wchodzi: plac zabaw (siatka zabawowa, huśtawki, piramida wspinaczkowa, karuzela), strefa dla seniora (stoliki do gry w szachy, zestaw sprawnościowy) oraz zestaw sprawnościowy dla młodzieży i parkour park;
- **Teren rekreacji „Kaczy Dolek”** przy ul. Młynarskiego obejmuje siłownię plenerową (biegacz, orbitek, wioślarz, wahadło, rowerek), ogrodzony plac zabaw, linarium oraz street workout.

Powyższe obiekty kontrolowane są corocznie. Na terenie obiektów sportowo -rekreacyjnych znajdowały się regulaminy korzystania z urządzeń. Urządzenia utrzymane były w dobrym stanie sanitarno - technicznym. Do zarządców placów zabaw wystosowano pisma dot. wytycznych w zakresie utrzymania piaskownic w odpowiednim stanie higieniczno - sanitarnym.

Dodatkowo w 2023 r. skontrolowano 8 piaskownic zlokalizowanych na terenie miasta na różnych placach zabaw. Podczas kontroli nie zauważono widocznych zanieczyszczeń, piaskownice utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym. Piasek w piaskownicach wymieniany był 2 razy w sezonie. Na 3 placach zabaw stwierdzono zły stan techniczny niektórych urządzeń. W tej sprawie wystosowano wystąpienie do Nadzoru Budowlanego w Suwałkach.

Inne zakłady użyteczności publicznej

Do innych obiektów użyteczności publicznej należą następujące obiekty:

- cmentarze, domy przedpogrzebowe, areszt śledczy, obiekty sportowe, obiekty kulturalne, stacje paliw, apteki, szalet publiczny, pralnia, komenda miejska policji oraz wanna z hydromasażem.

W 2023 r. skontrolowano następujące obiekty: 2 domy przedpogrzebowe, areszt śledczy, stację paliw, 3 obiekty sportowe, 6 aptek, ośrodek kultury, wannę z hydromasażem, szalet publiczny oraz pralnię. Razem: 17 obiektów, co stanowi 32 % obiektów objętych ewidencją. Podczas kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Środki transportu

W 2023 roku skontrolowano ogółem 8 środków transportu: 4 samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich oraz 4 samochody do przewozu bielizny szpitalnej. Stan higieniczno – sanitarny i techniczny nie budził zastrzeżeń. Wszystkie były utrzymane czysto oraz prawidłowo oznakowane.

Ponadto wystosowano pismo w sprawie właściwej eksploatacji systemów klimatyzacyjnych w środkach transportu zbiorowego, mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju Legionella.

Interwencje

W 2023 r. łącznie przyjęto 13 interwencji.

Przyjęto 3 interwencje w obiektach użyteczności publicznej:

1. Interwencja dot. złych warunków higieniczno - sanitarnych panujących w Areszcie Śledczym w Warszawie - sprawę przekazano do załatwienia zgodnie z właściwością miejscową.
2. Interwencja dot. złej jakości wody z wodociągu miejskiego w Suwałkach
- interwencję uznano za bezzasadną, gdyż po przeprowadzeniu badań laboratoryjnych przekroczeń nie stwierdzono.
3. Interwencja dot. nienależytego stanu higieniczno - sanitarnego toalety ogólnodostępnej
- interwencję uznano za bezzasadną, gdyż przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Pozostałe interwencje dotyczyły nienależytych warunków higieniczno - sanitarnych panujących w blokach mieszkalnych i ich otoczeniu (8), a co za tym idzie problemu występowania insektów i gryzoni. W każdym przypadku PPIS w Suwałkach wystosował pismo dotyczące rodzaju podjętych działań do administratorów budynków. W pięciu przypadkach uznano interwencje za zasadne, gdyż po przeprowadzeniu kontroli w lokalach mieszkalnych stwierdzono nieprawidłowości i w związku z czym wszczęto postępowanie administracyjne.

Dwie interwencje dotyczyły złego stanu sanitarnego dachów budynków zbiorowego zamieszkania. Administratorzy budynków zostali zobowiązani do uprzątnięcia nieczystości, o wykonaniu zaleceń poinformowali pisemnie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach.

Opracowała: Monika Wilczyńska

IV. HIGIENA PRACY

Higiena Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach w planie kontroli na 2023 rok ujęła 71 zakładów pracy.

W roku sprawozdawczym 2023 łącznie objęto nadzorem sanitarnym 83 zakłady, w których zatrudnionych było 6041 pracowników (13 zakładów ujętych w planie kontroli zostało zlikwidowanych, dodatkowo spoza planu skontrolowano 25 obiektów wynikających z aktualnych potrzeb).

W w/w zakładach przeprowadzono w sumie 91 kontroli.

Kontrole w zakładach przeprowadzane były między innymi w zakresach:

- nadzoru sanitarnego nad warunkami środowiska pracy,
- nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi niebezpiecznymi, w tym nadzór nad wprowadzaniem do obrotu detergentów, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych,
- nadzoru na warunkami pracy w zakładach z występującym czynnikiem rakotwórczym, tj. substancjami, mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- nadzoru nad warunkami pracy w zakładach z występującym czynnikiem biologicznym,
- nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych,
- nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Podczas kontroli zweryfikowano zagrożenia zawodowe występujące w środowisku pracy na poszczególnych stanowiskach pracy.

Najczęściej występujące w środowisku pracy czynniki szkodliwe dla zdrowia to:

- **hałas słyszalny** – 1621 osób, co stanowi najliczniejszą grupę osób pracujących, w kontakcie z czynnikiem szkodliwym dla zdrowia,
- **pył** (pył drewna, pył mąki, pyły organiczne pochodzenia zwierzęcego i roślinnego, pyły niesklasyfikowane ze względu na toksyczność, krzemionka krystaliczna – kwarc, krystobalit, węgiel kamienny) – 922 osoby,

- drgania mechaniczne o działaniu ogólnym na organizm człowieka - **556** osób,
- drgania mechaniczne o działaniu miejscowym na organizm człowieka – **513** osób,
- szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do grupy 2 i 3 zagrożenia – **1337** osób,
- czynniki chemiczne (m. in. dymy spawalnicze, pary rozpuszczalników organicznych) – **2690** osób,
- czynniki rakotwórcze – łącznie **768** osoby.

W warunkach czynników szkodliwych w **2023** roku pracowało **4502** osoby, co stanowiło **74,5 %** ogółem osób zatrudnionych.

W roku **2023** w 5 zakładach pracy stwierdzono **przekroczenia** obowiązujących norm higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia NDN (hałas) oraz NDS (dymy spawalnicze).

W przekroczeniu obowiązujących norm higienicznych w 2023 r. w skontrolowanych zakładach pracowało ogółem **284 pracowników**, co stanowiło **6,31 %** ogółu zatrudnionych osób w warunkach czynników szkodliwych. We wszystkich zakładach znajdujących się w prowadzonej ewidencji na koniec 2023 r. **339 osób** pracuje w przekroczeniach obowiązujących normatywów higienicznych natężenia hałasu oraz stężenia zapylenia i czynników chemicznych.

Zakłady, w których wystąpiły przekroczone normy czynników szkodliwych dla zdrowia (dot. zakładów skontrolowanych w 2023 r.):

1. Animex Foods Sp. z o. o. Oddział w Suwałkach – hałas - 203 osoby;
2. Salag Sp. z o. o. – hałas – 2 osoby;
3. Track Tec S. A. – hałas – 24 osoby;
4. Spawalnik – dymy spawalnicze – 1 osoba;
5. Fabryka Mebli Forte – hałas 54 – osoby.

W zakładach, w których stwierdzono (na podstawie badań środowiska pracy) przekroczenia obowiązujących norm higienicznych prowadzone jest postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W roku **2023** w skontrolowanych zakładach stwierdzono zagrożenie czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Zakłady, w których w procesie pracy występował czynnik o działaniu rakotwórczym lub mutagennym zatrudniały **3194 osób**, z tego **768 osób** pracowało w narażeniu na czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, co stanowiło **24,04 %** ogółem osób zatrudnionych w tych zakładach.

W ekspozycji na poszczególne czynniki pracowało:

- pył drewna twardego – **584** osoby,
- azbest – **2** osoby,
- czynniki chemiczne (cytostatyki, fenoloftaleina, formaldehyd, chromian potasu, diizocyjanianodifenylometan, benzyna) – **51** osób,
- krzemionka krystaliczna – **135** osób,

- promieniowanie jonizujące – 21 osób.

W roku sprawozdawczym 2023 skontrolowano 83 zakłady pracy, w których przeprowadzono 91 kontroli, sporządzono 91 protokołów kontroli w nadzorowanych obiektach. Sporządzono 14 protokołów z ujętymi nieprawidłowościami.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suwałkach w 2023 r., po przeprowadzeniu kontroli w zakładach pracy, wydał ogółem 55 decyzji, w tym:

- 10 decyzji administracyjnych z określonymi obowiązkami do wykonania – 237 nakazów,
- 25 decyzji zmieniających,
- 4 decyzje umarzające,
- 13 decyzji płatniczych w kwocie 5143 złote,
- 3 kary pieniężne w kwocie 3200 złotych (nałożone za brak oznakowania w języku polskim kosmetyków udostępnianych na rynku).

Podczas przeprowadzania kontroli stwierdzono, w zakładach naruszenia wynikające z obowiązujących przepisów prawnych.

Naruszenia ujęte w protokołach kontroli:

- przekroczony wskaźnik NDN hałasu,
- przekroczony wskaźnik NDS czynników chemicznych – mangan we frakcji respirabilnej,
- brak aktualnych badań środowiska pracy w zakresie: hałasu, drgań mechanicznych o działaniu ogólnym i miejscowym na organizm człowieka, zapylenia, czynników chemicznych – formaldehydu, toluenu krystalicznej krzemionki, czynników pyłowych,
- brak rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia,
- brak kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- nieuzupełnione karty badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- wadliwie opracowane ryzyko zawodowe na stanowiskach pracy,
- nieaktualne karty charakterystyki mieszanin chemicznych zaklasyfikowanych jako niebezpieczne (wprowadzanych do i stosowanych w działalności zawodowej),
- zły stan techniczny/sanitarny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych,
- zły stan techniczny/sanitarny pomieszczeń pracy,
- brak rejestru prac związanych z narażeniem na czynnik rakotwórczy,
- niezgodność danych zawartych na etykiecie produktu biobójczego z wykazem produktów biobójczych w zakresie podmiotu odpowiedzialnego,
- niewłaściwe oznakowanie opakowań mieszanin chemicznych,
- brak polskiego oznakowania na stosowanych w działalności zawodowej mieszaninach chemicznych,
- produkty kosmetyczne zawierające substancje zakazaną - Butylphenyl Methylopropional,

- brak polskiego oznakowania na wprowadzanych do obrotu produktach kosmetycznych.

POPRAWA WARUNKÓW PRACY

W 2023 r. uzyskano poprawę warunków pracy w 9 zakładach poprzez: obniżenie NDN hałasu, obniżenie NDS pyłu drewna, cykloheksanonu, dymów spawalniczych do obowiązujących normatywów higienicznych, remont pomieszczeń pracy, pomieszczeń socjalnych i higieniczno-sanitarnych.

Poprawę uzyskano łącznie dla **1653** pracowników (dane w tabeli poniżej)

	Zakład pracy	Czynnik szkodliwy dla zdrowia	Liczba osób
1.	Animex Foods Sp. z o. o. Oddział w Suwałkach ul. Wojska Polskiego 112A, 16-400 Suwałki	Remont pomieszczeń higieniczno-sanitarnych	712
2.	Novigo Sp. z o. o. sp. k. ul. Wojska Polskiego 118 E, 16-400 Suwałki	Obniżono NDS pyłu drewna	5
3.	Salag Sp. z o. o. ul. Szafirowa 5, 16-400 Suwałki	Obniżono stężenie cykloheksanonu	10
4.	Track Tec S.A. ul. Hubala 5, 16-400 Suwałki	Obniżono NDN hałasu	11
5.	ZWM Waraksa Sp. z o. o. ul. Przytorowa 3, 16-400 Suwałki	Obniżono stężenie dymów spawalniczych – mangan (frakcja respirabilna)	1
6.	Fabryka Mebli Forte S. A. ul. Północna 30, 16-400 Suwałki	Obniżono NDN hałasu Remont pomieszczeń pracy Remont pomieszczeń higieniczno-sanitarnych	11 350 170
7.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o. o. ul. Przemysłowa 6, 16-400 Suwałki	Remont pomieszczeń socjalnych	28
8.	Komenda Miejska Policji w Suwałkach ul. Pułaskiego 26, 16-400 Suwałki	Obniżono NDN hałasu Remont pomieszczeń pracy Remont pomieszczeń socjalnych	6 95 4
9.	Areszt Śledczy w Suwałkach ul. Wojska Polskiego 29, 16-400 Suwałki	Remont pomieszczeń pracy Remont pomieszczeń socjalnych	150 100

CHOROBY ZAWODOWE

W 2023 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach wpłynęły 4 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał ogółem 2 decyzje w/s chorób zawodowych:

- 1 decyzja pozytywna: borelioza, poz. 26 wykazu chorób zawodowych, PKD 01 – rolnictwo.
- 1 decyzja negatywna: przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat, poz. 15 wykazu chorób zawodowych, PKD 85 – edukacja.

WNIOSKI:

1. W stosunku do roku 2022 liczba zgłoszonych chorób zawodowych była większa, natomiast liczba stwierdzonych chorób zawodowych utrzymuje się na tym samym poziomie.
2. Zmniejszyła się liczba zatrudnionych osób pracujących w warunkach przekraczających dopuszczalne normy NDN hałasu, oraz liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS pyłów i czynników chemicznych.
3. W stosunku do roku ubiegłego poprawiono warunki pracy większej liczbie pracowników, w większej liczbie zakładów, poprzez obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia do obowiązujących normatywów higienicznych oraz wykonanie niezbędnych remontów pomieszczeń pracy, pomieszczeń socjalnych i higieniczno-sanitarnych.
4. W dalszym ciągu kondycja finansowa zakładów oraz brak możliwości rozwiązań technicznych są problemami pracodawców w dążeniu do wyeliminowania nadmiernego natężenia hałasu na stanowiskach pracy.

Sporządziła: Urszula Zakrzewska

V. ODDZIAŁ PROMOCJI ZDROWIA

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Na koniec 2023 r. na terenie Miasta Suwałki, zgodnie z ewidencją Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Suwałkach, działało 98 placówek, w tym:

- żłobki – 14 (w tym 1 zawieszony),
- kluby dziecięce – 2,
- przedszkola – 37,
- inne formy wychowania przedszkolnego – 1,
- szkoły podstawowe – 12,
- szkoły specjalne – 3,
- liceum ogólnokształcące – 2,
- szkoły branżowe I stopnia – 1,
- zespoły szkół – 8,
- szkoła wyższa – 1,
- dom studenta – 1,
- bursa szkolna – 1,
- placówki wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe) – 6,
- placówki pracy pozaszkolnej – 1,
- pozaszkolne placówki specjalistyczne – 4,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze – 2,
- młodzieżowe domy kultury i pałace młodzieży – 1,
- inne placówki (szkoła muzyczna) – 1.

W 2023 r. na terenie miasta do ewidencji wpisano 5 placówek:

- Żłobek Niepubliczny „Fun&Play” ul. Szpitalna 14,
- Niepubliczne Salezjańskie Przedszkole im. św. Jana Bosko, ul. Wyszyńskiego 3,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa ul Osiedle II 6A,
- Szkoła Podstawowa z Litewskim Językiem Nauczania ul. Mickiewicza 5,
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące ul Osiedle II 6A.

W 2023 r. z ewidencji PSSE w Suwałkach skreślono 2 placówki:

- Niepubliczne Przedszkole „Skrzacik” ul. Grunwaldzka 19,
- Punkt Przedszkolny „Ogródeczek, ul. Nowomiejska 3A/2.

W 2023 r. Punkt Przedszkolny „Ogródeczek” ul. Nowomiejska 3A/2 przekształcono w Przedszkole Niepubliczne „Ogródeczek” ul. Nowomiejska 3A/2.

Wszystkie nowoutworzone i przekształcone placówki posiadają pozytywną opinię PPIS w Suwałkach.

Kontrole placówek

W 2023 r. placówki działające i nowoutworzone będące pod nadzorem działu Higieny Dzieci i Młodzieży (HDM) zostały skontrolowane wg harmonogramu kontroli na rok 2023; ogółem wykonano 100 kontroli.

1. Ogólna ocena stanu higienicznego, sanitarnego i technicznego placówek.

W trakcie kontroli sprawdzano następujące zagadnienia:

a) stan sanitarno – techniczny placówek:

W wyniku przeprowadzonych kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suwałkach wydał 6 decyzji administracyjnych, tj.:

- Żłobek Niepubliczny „Biedroneczka” Paweł Chalecki ul. Wawrzyńca Gałaja 3, 16-400 Suwałki: Decyzja nr 4 z dnia 13.04.2023 r. nakazująca: doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian w dwóch salach pobytu dzieci; zabezpieczenie instalacji elektrycznej przed dostępem dzieci w dwóch salach pobytu dzieci.

- Żłobek Niepubliczny „Krecik” ul. Generała Kazimierza Pułaskiego 30 lok. J, 16-400 Suwałki: Decyzja nr 5 z dnia 09.05.2023 r. nakazująca: doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego stolików, krzesełek, krzesełek do karmienia, pokrowca na leżaki, nocników, zabawek, półek w salach pobytu dzieci; usunięcie zniszczonych, połamanych, niekompletnych zabawek, niekompletnego krzesełka do karmienia; oznakowanie leżaków, w sposób umożliwiający identyfikację dziecka, do którego dany leżak został przypisany; doprowadzenie gniazda elektrycznego w sali grupy starszej do właściwego stanu technicznego; zapewnienie zabezpieczonego przed dostępem dzieci miejsca do przechowywania sprzętu i środków utrzymania czystości; zapewnienie liczby nocników odpowiadającej liczbie dzieci, których poziom rozwoju umożliwia korzystanie przez nie z nocnika; doprowadzenie ścian w dwóch salach pobytu dzieci do właściwego stanu sanitarno-technicznego.

- Żłobek Niepubliczny EMELEK STASZICA ul. Stanisława Staszica 40, 16-400 Suwałki: Decyzja nr 6 z dnia 05.07.2023 r. nakazująca: doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian w pomieszczeniu higienicznosanitarnym, w szatni i w korytarzu komunikacyjnym; doprowadzenie do właściwego stanu technicznego stopnia przy wyjściu prowadzącym na teren z urządzeniami do zabaw przy budynku; doprowadzenie do właściwego stanu technicznego ogrodzenia terenu z urządzeniami do zabaw przy budynku (słupki ogrodzeniowe, siatka); doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego urządzeń do zabaw na terenie żłobka przy budynku; doprowadzenie do właściwego stanu technicznego nawierzchni na terenie z urządzeniami do zabaw przy budynku; zabezpieczenie instalacji elektrycznej w sali pobytu dzieci i w szatni przed dostępem dzieci.

- Żłobek Niepubliczny EMELEK KLONOWA ul. Klonowa 8, 16-400 Suwałki: Decyzja nr 7 z dnia 05.07.2023 r. nakazująca: doprowadzenie ściany w sali pobytu dzieci oraz brodzika w pomieszczeniu higienicznosanitarnym do właściwego stanu sanitarno-technicznego.

- Przedszkole nr 1 w Suwałkach ul. Raczkowska 41, 16-400 Suwałki: Decyzja nr 3 z dnia 06.04.2023 r. nakazująca: umieszczenie osłon chroniących przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym na grzejnikach centralnego ogrzewania w sześciu salach pobytu dzieci; doprowadzenie ścian w szatni 3-4-latków do właściwego stanu sanitarno-technicznego; zabezpieczenie poręczy na klatce schodowej przed ewentualnym zsuwaniem się po nich dzieci.

- Zespół Szkół nr 2 w Suwałkach ul. Kościuszki 36/38, 16-400 Suwałki: Decyzja nr 9 z dnia 07.12.2023 r. nakazująca: doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w trzech przebieralniach i trzech łazienkach w szatniach przy sali gimnastycznej (szatniach dziewcząt nr 1, dziewcząt nr 2, chłopców nr 1), zabezpieczenie poręczy balustrad na klatkach schodowych przed ewentualnym zsuwaniem się po nich uczniów.

Terminy wykonania nałożonych obowiązków w ramach decyzji administracyjnych zaproponowane przez organy prowadzące zostały zatwierdzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach.

b) prowadzenie żywienia zbiorowego w placówkach

Żywienie uczniów skontrolowano w 2 żłobkach, 12 przedszkolach, 10 szkołach podstawowych, 1 szkole specjalnej, 5 zespołach szkół.

Liczba placówek / liczba uczniów korzystających z posiłków w szkole / liczba uczniów korzystająca z posiłków dofinansowanych:

- żłobki – 15 / 573 / 0,

- przedszkola – 28 / 2119 / 33,

- szkoły podstawowe – 4 / 1561 / 272,
- szkoły specjalne – 2 / 237 / 23,
- zespoły szkół – 3 / 204 / 5.

W roku szkolnym 2022/2023 4 szkoły podstawowe uczestniczyły w programach:

- „Owoce w szkole” – 593 uczniów korzystających,
- „Szkłanka mleka”- 591 uczniów korzystających,
- „Program dla szkół” – 1491 uczniów korzystających.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących następujących zagadnień:

- a) zapewnienia uczniom przez dyrektorów szkół możliwości pozostawienia części podręczników:
 - we wszystkich skontrolowanych placówkach istnieje możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych,
- b) oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach:
 - ogółem rozkłady oceniono w 11 placówkach, w 226 oddziałach,
- c) oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii:
 - ogółem meble oceniono w 39 placówkach, w 347 oddziałach, 6114 stanowisk,
- d) oceny warunków zdrowotnych w pracowniach, warsztatach szkolnych i internatach,
- e) oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w placówkach:
 - 5 placówek posiada i stosuje niebezpieczne substancje chemiczne,
- f) oceny opieki profilaktycznej i pomocy przedlekarskiej uczniów w szkołach oraz warunków jej realizacji:
 - gabinety medyczne posiada 8 szkół – 4 szkoły podstawowe, 1 szkoła specjalna, 3 zespoły szkół; 1 placówka zapewnia pomieszczenia zastępcze –1 szkoła specjalna; 1 szkoła zapewnia opiekę medyczną poza terenem placówki – 1 zespół szkół,
- g) oceny posiadania przez placówki oświatowe certyfikatów na meble, sprzęt sportowy oraz place zabaw.

2. Ocena przygotowania placówek oświatowych do nowego roku szkolnego.

Kontrole zostały przeprowadzone w 7 szkołach podstawowych, 1 liceum ogólnokształcącym, 2 szkołach specjalnych oraz w 8 zespołach szkół.

Prace remontowe prowadzono w następujących placówkach, tj.:

- SP nr 2 w Suwałkach – remont korytarza i stołówki oddziałów przedszkolnych oraz korytarza w podpiwniczeniu (malowanie ścian, położenie wykładziny PCV), malowanie Sali gimnastycznej, adaptacja Sali dydaktycznej na salę zabaw dla dzieci oddziałów przedszkolnych,

- SP nr 4 w Suwałkach – całkowita przebudowa stołówki szkolnej oraz rozbudowa bazy szkolnej, nowe boisko (teren placówki),
- SP nr 5 w Suwałkach – wymiana oświetlenia, równanie i malowanie ścian, wymiana wykładziny w 2 salach lekcyjnych,
- SP nr 6 w Suwałkach – remont łazienki przy Sali gimnastycznej,
- SP nr 7 w Suwałkach – malowanie 4 sal oddziałów przedszkolnych i pomieszczeń magazynowych kuchni, wymiana oświetlenia na średniej Sali gimnastycznej,
- SP nr 10 w Suwałkach – remont łazienki oddziałów przedszkolnych (wymiana elektryki, hydrauliki, glazury, terakoty, urządzeń sanitarnych), uzupełnienie braków płytek PCV w salach lekcyjnych i na korytarzach, generalny remont 2 sal lekcyjnych (wymiana elektryki, podłóg, malowanie), wymiana oświetlenia na ledowe i malowanie Sali lekcyjnej, wymiana oświetlenia i podłogi w pokoju nauczycielskim, malowanie świetlicy i 3 sal lekcyjnych.
- SP nr 11 w Suwałkach – wymiana oświetlenia i malowanie w dwóch salach lekcyjnych, malowanie szatni przy Sali gimnastycznej i 4 łazienek,
- I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Konopnickiej w Suwałkach – odmalowano ściany w holu głównym szkoły oraz w bibliotece, ułożono kostkę brukową na patio,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wincentego Witosa w Suwałkach – remont świetlicy, siłowni, sal lekcyjnych tj. gładzenie ścian, malowanie, wymiana podłóg i oświetlenia w budynku internatu, izolacja fundamentów budynku dydaktycznego, wymiana ogrodzenia,
- Zespół Szkół Sióstr Salezjanek im. Jana Pawła II w Suwałkach – remont łazienki przy Sali gimnastycznej (wymiana kabiny z brodzikiem, umywalki, miski ustępowej, ułożenie glazury, terakoty, malowanie ścian i sufitów), remont 9 pokoi w internacie (położenie tynku mozaikowego na ścianach, malowanie sufitów i ścian powyżej tynku),
- Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach – malowanie ścian w 3 salach lekcyjnych i gabinecie pielęgniarstwa,
- Zespół Szkół nr 1 w Suwałkach – przystosowanie 2 pomieszczeń do wykorzystania jako sale lekcyjne (dotychczas pomieszczenie samorządu uczniowskiego oraz Centrum Usług Wspólnych) tj. gładzenie i malowanie ścian i sufitów, wyposażenie w tablice, krzesła, stoliki,
- Zespół Szkół nr 2 w Suwałkach – budynek przy ul. Kościuszki – wymiana rur instalacji wodno-kanalizacyjnej na parterze budynku, remont Sali gimnastycznej nr 2 (wyburzenie ściany w celu powiększenia pomieszczenia, wymiana podłogi z parkietu na wykładzinę elastyczną, gładzenie i malowanie ścian, sufitów); budynek przy ul. Hamerszmita – wymiana stolarki drzwiowej na parterze budynku (4 szt.), remont sekretariatu i gabinetu dyrektora (gładzenie i malowanie, ścian, sufitów, wymiana podłóg), wymiana okna podawczego na stołówce,

- Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach – gładzenie, malowanie ścian i sufitów na korytarzach komunikacyjnych na I i II piętrze budynku nr 1 oraz w dwóch salach lekcyjnych,
- Ośrodek Kształcenia Zawodowego w Suwałkach – malowanie ścian na klatce schodowej, korytarzu komunikacyjnym i pracowni fryzjerskiej, uzupełnianie ubytków tynku, malowanie i zamontowanie listew ochronnych na ścianach w 3 salach lekcyjnych, wymiana tapicerki w fotelach fryzjerskich oraz blatów szafek w pracowni fryzjerskiej,
- Zespół Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach – budowa windy.

Prace remontowe po rozpoczęciu roku szkolnego prowadzone były SP nr 4 w Suwałkach – całkowita przebudowa stołówki szkolnej, wymiana wyposażenia (planowanie zakończenie do 30.09.2023 r.).

3. Ocena stanu sanitarnego placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Do bazy MEN zostało zgłoszonych 128 turnusów wypoczynku (24 wypoczynek zimowy, 104 wypoczynek w okresie letnim), wykonano 65 kontroli w trakcie trwania wypoczynku (15 wypoczynek zimowy, 50 wypoczynek letni). Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

a) wypoczynek zimowy odbywał się w następujących formach:

- 17 turnusów w miejscu zamieszkania (314 uczestników) – wykonano 11 kontroli;

b) wypoczynek letni odbywał się w następujących formach:

- 3 turnusy w budynku używanym okazjonalnie (107 uczestników) – wykonano 3 kontrole,
- 46 turnusów w miejscu zamieszkania (389 uczestników) – wykonano 18 kontroli.

Uczestnikami wypoczynku były dzieci i młodzież w wieku przedszkolnym i szkolnym z innych województw oraz z terenu powiatu suwalskiego.

Oprócz kontroli placówek Oddział Promocji Zdrowia do uczestników zorganizowanego wypoczynku kierował działania edukacyjne w różnych formach (pogadanki, materiały informacyjno – edukacyjne, prezentacje).

Edukacja uczestników była pozytywnie przyjęta i oceniana przez organizatorów i wychowawców turnusów wypoczynkowych.

W 2023 roku podczas wakacji odbył się festyn nad Zalewem Arkadla w Suwałkach. Głównym organizatorem była Komenda Miejska Policji w Suwałkach. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suwałkach aktywnie uczestniczyła w organizacji tego festynu.

Informacje dotyczące prowadzonego postępowania administracyjnego w placówkach oświatowych

W 2023 r. 11 placówek zgłosiło wykonanie 11 decyzji administracyjnych nałożonych przez PPIS w Suwałkach. 7 informacji dotyczyło decyzji nałożonych w latach ubiegłych (2015 r. – 2022 r.) oraz 4 decyzji nałożonych w roku 2023.

Część szkół i przedszkoli zwróciła się z prośbą o prolongowanie terminu wykonania obowiązków wynikających z wydanych decyzji, które nie zostały wykonane terminowo z powodu niewystarczających środków finansowych. We wszystkich przypadkach wnioski stron o prolongatę terminu wykonania zaleceń zostały rozpatrzone pozytywnie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach.

Ogółem w 2023 r. wydano 4 decyzje zmieniające termin.

W części placówek, które wystąpiły z wnioskiem o prolongatę nadal toczy się wieloletnie postępowanie:

- Szkoła Podstawowa nr 4 im. ks. Kazimierza Aleksandra Hamerszmity w Suwałkach – decyzja nr 3 z dnia 27.11.2019 r. prolongowana do 31.12.2025 r.,
- Szkoła Podstawowa nr 7 w Suwałkach – decyzja nr 3 z dnia 15.11.2018 r. prolongowana do 31.12.2025 r.,
- Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. Olimpijczyków Polskich w Suwałkach – decyzja nr 7 z 05.11.2012 r. prolongowana do 31.12.2024 r., decyzja nr 11 z 11.12.2017 r. prolongowana do 31.12.2024 r.,

PODSUMOWANIE, WNIOSKI

1. Corocznie podnosi się standard placówek oraz bezpieczeństwo i higiena nauki i pobytu uczniów w szkole. Dyrektorzy szkół podejmują wiele starań, aby warunki higieniczno - zdrowotne w placówkach ulegały stałej poprawie.

2. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suwałkach otrzymała 3 monity dotyczące funkcjonowania placówek:

- Przedszkole nr 2 w Suwałkach - niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń higieniczno - sanitarnych dla dzieci. Przeprowadzono kontrolę interwencyjną – stwierdzono zakamienione baterie umywalkowe (wydano doraźne zalecenia, które zostały wykonane, co potwierdziła kontrola sprawdzająca) oraz sprzęt porządkowy w pomieszczeniach, który został usunięty podczas trwania kontroli.

- Żłobek Niepubliczny „Biedroneczka” w Suwałkach - niewłaściwy stan sanitarno-techniczny sali pobytu dzieci-stanu technicznego ścian, zabezpieczenia instalacji elektrycznej przed dostępem dzieci, stanu zabawek pod kątem bezpieczeństwa użytkowania oraz czystości w pomieszczeniu pobytu oraz pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym oraz pomieszczeń kuchni (pracownik BŻ). Przeprowadzono kontrolę interwencyjną – stwierdzono ściany w sali pobytu dzieci

żłobkowych z ubytkami tynku i farby, zagrzybione, niezabezpieczoną instalację elektryczną przed dostępem dzieci, wydano decyzję administracyjną, zalecenia zostały wykonane, co potwierdzono podczas kontroli sprawdzającej, pracownik Oddziału Bezpieczeństwa Żywności nałożył mandat za stan kuchni,

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom nr 1” oraz „Dom nr 2” w Suwałkach – nieogrzaanie pomieszczeń w placówce, obecność pluskiew. Przeprowadzono kontrolę interwencyjną – stwierdzono, że temperatura pomieszczeń jest zgodna z wymaganiami przepisów prawa. Stwierdzono obecność martwych pluskiew w 2 sypialniach oraz w szuflach łóżek, na podłogach zalegający kurz. Okazano protokoły z dezynsekcji pomieszczeń prowadzonych w ramach stałej opieki sanitarnej. Zalecono uprzątnięcie z pomieszczeń martwych pluskiew oraz kurzu. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie zaleceń.

3. Wysłano 4 wystąpienia (w tym 2 pokontrolne):

- wystąpienie do Prezydenta Miasta Suwałk, Starosty Suwalskiego, wójtów gmin powiatu suwalskiego, ośrodków kultury, świetlic środowiskowych dot. wypoczynku dzieci i młodzieży, w tym obowiązku zgłaszania kuratorowi oświaty,
- wystąpienie do Urzędu Miejskiego w Suwałkach dot. udostępniania do wglądu podczas kontroli w szkołach, przedszkolach, żłobkach, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki, dokumentacji pracowników do celów sanitarno - epidemiologicznych,
- wystąpienie do organów prowadzących punkty przedszkolne na terenie miasta Suwałki i powiatu suwalskiego dot. limitów miejsc określonych w opinii PPIS w Suwałkach,
- wystąpienie do dyrektorów szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie miasta Suwałki i powiatu suwalskiego dot. rozkładów zajęć lekcyjnych tj. potrzeby przeanalizowania i dokonania ewentualnych korekt pod kątem zapewnienia zgodności z rozporządzeniem

4. Podjęto współpracę z Komendą Miejską Policji w Suwałkach Wydziałem Prewencji oraz innymi podmiotami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży przebywających na wypoczynku zimowym oraz letnim. Prowadzono edukację dzieci podczas trwania wypoczynku w zgłoszonych placówkach.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI CHOROÓB I PROMOCJI ZDROWIA

Podstawą działań w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia jest:

1. Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 338 ze zm., 1688.),
2. Ustawa z dnia 18 listopada 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1718),
3. wytyczne Komisji Europejskiej,
4. wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia,

5. wytyczne Ministerstwa Zdrowia,
6. wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego,
7. sytuacja epidemiologiczna województwa podlaskiego i powiatu suwalskiego.

Realizacja działań oświatowo – zdrowotnych w 2023 r. w obszarze zdrowia publicznego kierowana była do dzieci w przedszkolach, uczniów w szkołach wszystkich typów i ogółu społeczeństwa.

I. Realizowane programy edukacyjne w roku szkolnym 2022/2023:

1. „Podlaski program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych”.
2. Program „Bieg po Zdrowie”.
3. Program „Trzymaj Formę!”.
4. „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”.
5. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”, w tym „ARS, czyli jak dbać o miłość?”.
6. „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”.
7. „Podstępne WZW”.
8. „Znamie! Znam je?”.
9. „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”.

Ad.1.

„Podlaski program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych” ma na celu ograniczenie ekspozycji na dym tytoniowy (w odniesieniu do czynnego i biernego palenia tytoniu) w społeczeństwie polskim.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie zwiększaniu się liczby osób rozpoczynających palenie.
2. Zapobieganie wzrostowi narażenia na dym tytoniowy w miejscach użyteczności publicznej.
3. Tworzenie odpowiednich regulacji prawnych umożliwiających realizację skutecznej polityki ograniczania używania tytoniu w Polsce.
4. Zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia wyrobów tytoniowych wśród dzieci i młodzieży.
5. Zmiana postaw wobec palenia tytoniu, zmierzająca w kierunku marginalizacji tego zjawiska w społeczeństwie.
6. Zwiększenie liczby osób rzucających palenie.

Działaniami edukacyjnymi objęto ogół społeczeństwa, od dzieci w wieku przedszkolnym, poprzez uczniów szkół wszystkich typów i osoby dorosłe.

Ad.2.

Program „Bieg po Zdrowie” – celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów nt. zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Odbiorcami programu byli uczniowie klas IV szkół podstawowych. Program realizowały 4 szkoły podstawowe.

Ad.3.

Program „Trzymaj Formę!” - celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Program skierowany jest do uczniów klas V – VIII szkół podstawowych. W roku szkolnym 2022/2023 program realizowały 3 szkoły podstawowe.

Ad.4.

„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS” – celem realizowanych działań edukacyjnych jest:

- promocja zdrowego stylu życia w zakresie przeciwdziałania zakażeniom HIV,
- profilaktyka w zakresie HIV/AIDS,
- promowanie odpowiednich zachowań oraz dbanie o zdrowie własne i zdrowie partnera,
- propagowanie rzetelnych i aktualnych informacji w zakresie problematyki HIV/AIDS,
- minimalizowanie czynników ryzyka,
- ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez zapewnienie społeczeństwu dostępu do informacji i edukacji w zakresie zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS.

Działania edukacyjne dotyczące profilaktyki HIV/AIDS były kierowane do ogółu społeczeństwa poprzez umieszczenie na stronie internetowej PSSE i portalu Facebook artykułu dot. obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS.

Ad.5.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Głównym celem programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych. Adresatami programu jest młodzież szkół ponadpodstawowych. Program realizowało 5 szkół.

Ad.6.

Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Celem głównym programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

Cele szczegółowe to:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV

w jego powstawaniu,

- kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna),
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym,
- dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

Adresatami programu są:

- uczniowie (dziewczęta i chłopcy) klas VII - VIII szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych (średnich i branżowych) - (klasy wybrane według uznania dyrekcji szkół),
- rodzice i opiekunowie uczniów,
- kadra pedagogiczna, pielęgniarka szkolna.

W roku szkolnym 2022/2023 program realizowały 2 szkoły (228 uczniów).

Ad. 7.

„Podstępne WZW” - jest to interwencja programowa o zasięgu wojewódzkim, adresowana do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Propozycję udziału w realizacji programu złożono wszystkim szkołom ponadpodstawowym. Do realizacji programu przystąpiło 6 szkół.

Ad.8.

„Znamie! Znam je?” jest to interwencja programowa o zasięgu wojewódzkim, adresowana do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Propozycję udziału w realizacji programu złożono wszystkim szkołom ponadpodstawowym. Do realizacji programu przystąpiły 4 szkoły.

Ad.9.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne ?” – program skierowany do dzieci przedszkolnych w wieku 5 – 6 lat oraz ich rodziców i opiekunów. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Zajęcia w programie realizowane są poprzez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego, jak również opracowanego scenariusza zajęć dla nauczycieli i lekcji pokazowej. W V edycji do realizacji przystąpiło 8 placówek.

II. Realizowane interwencje nieprogramowe:

1. „Zimowa i Letnia Szkoła Bezpieczeństwa”. Celem interwencji jest propagowanie zasad bezpiecznego wypoczynku i zdrowego stylu życia. Pracownicy Oddziału Promocji Zdrowia

we współpracy z Komendą Miejską Policji w Suwałkach do uczestników zorganizowanych form wypoczynku kierowali działania edukacyjne w różnych formach (pogadanki, rozdawnictwo materiałów informacyjno – edukacyjnych, prezentacje). Edukacja uczestników była pozytywnie przyjęta i oceniana przez organizatorów i wychowawców turnusów wypoczynkowych.

2. „Światowy Dzień Rzucania Palenia”. Światowy Dzień Rzucania Palenia od 1991 r. obchodzony jest w Polsce co roku w trzeci czwartek listopada. Idea powyższego wydarzenia ma na celu zwrócenie uwagi całego społeczeństwa na skutki palenia tytoniu: społeczne, ekonomiczne, a przede wszystkim na skutki zdrowotne. Akcja adresowana jest zarówno do palaczy, jak i osób niepalących, jej celem jest zachęcenie jak największej liczby palaczy do rzucenia palenia oraz ograniczenia palenia w miejscach, w których przebywają ludzie.

W oparciu o własną przygotowaną prezentację multimedialną, pracownik OPZ PSSE w Suwałkach prowadzili zajęcia edukacyjne w Zespole Szkół Technicznych dla 112 uczniów klas pierwszych. Działania przeprowadzono we współpracy z komendantem Straży Miejskiej w Suwałkach oraz funkcjonariuszem Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach.

3. „Światowy Dzień bez Tytoniu”. Hasło przewodnie kampanii w 2023 r. ogłoszonej przez Światową Organizację Zdrowia brzmi: „**Uprawiaj żywność, nie tytoń**”. Ma ona na celu mobilizowanie rządów do zaprzestania dotowania upraw tytoniu, natomiast przeznaczenie zaoszczędzonych środków na programy wspierające rolników w zmianie i poprawie bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia, podniesienie świadomości rolników o korzyściach płynących z odejścia od uprawy tytoniu, wspieranie wysiłków na rzecz zwalczania pustynnienia i degradacji środowiska, poprzez ograniczenie wielkości upraw tytoniu, uświadomienie społeczeństwu, że przemysł tytoniowy nie działa w kierunku wspierania zrównoważonych źródeł utrzymania ludności.

W oparciu o własną prezentację multimedialną, pracownicy OPZ PSSE w Suwałkach prowadzili zajęcia edukacyjne nt. szkodliwych skutków palenia tytoniu, skierowane do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Edukację prowadziły także placówki oświatowe oraz podmioty lecznicze.

4. Światowy Dzień Zdrowia - hasłem Światowego Dnia Zdrowia w 2023 roku jest „**Zdrowie dla wszystkich**”.

7 kwietnia 2023 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) obchodziła 75. rocznicę swojego powstania. Każdego roku 7 kwietnia obchodzimy Światowy Dzień Zdrowia. Hasłem przewodnim obchodów jest „Zdrowie dla wszystkich” #HealthForAll #WHO75. Rok jubileuszu 75-lecia WHO jest okazją do spojrzenia wstecz na sukcesy w dziedzinie zdrowia publicznego, które poprawiły jakość życia

w ciągu ostatnich siedmiu dekad. To również motywacja do działania, aby sprostać wyzwaniom zdrowotnym dziś i w przyszłości.

Prawo do zdrowia jest podstawowym prawem człowieka. Każdy powinien mieć dostęp do usług zdrowotnych, których potrzebuje, kiedy i gdzie ich potrzebuje, bez bariery finansowej.

Idea #HealthForAll przewiduje, że wszyscy ludzie będą mogli prowadzić satysfakcjonujące życie w pełni zdrowia, zarówno w wymiarze fizycznym, psychicznym i społecznym, w zrównoważonym świecie.

Podsumowanie:

1. Pracownicy OPZ oceniali sposób realizacji programów realizowanych przez placówki oświatowo – wychowawcze i podmioty lecznicze – wykonano 26 wizytacji tematycznych.
2. Edukację prowadzono różnymi formami i metodami, dostosowanymi do poziomu wiedzy i wieku odbiorców (wykłady, pogadanki, gry i zabawy, emisji filmów, dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych).
3. Informacje o realizowanych działaniach prozdrowotnych umieszczano na stronie internetowej PSSE.
4. Na zaproszenie placówek oświatowych pracownicy OPZ udzielali wsparcia prowadząc edukację dla uczniów (nt. szkodliwych skutków zażywania substancji psychoaktywnych, przeciwdziałania palenia tytoniu, zasad zdrowego odżywiania, higieny osobistej w tym profilaktyki wszawicy).

Sporządziła: Ilona Gryszkiewicz